

Luc Tinh Tân Văn

Directeur Politique — L. MARTY

adm. Général — NGUYỄN-V. CUA

ADMINISTRATION

ET RÉDACTION:

Saigon, Rue Catinaud, 157, (4er Etage)

GIÁ BÁN:

Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mán

Một năm 15.00

Sáu tháng 8.00

Ba tháng 2.00

Mua báo thì kể từ ngày
mùng 1 và ngày 15 mỗi tháng
mà phải trả tiền trước.

開新省大

MỖI TUẦN LẺ RA BA KỶ:

NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SAU

Mỗi số bán lẻ 0.50

TELEPHONE N° 475

Adresse télégr.: LUCINH-SAIGON

GIÁ BÁN:

BẮC-KỲ, LÃO, ĐAI-PHÁP

VÀ THUỐC ĐỊA.

Một năm 7.00

Sáu tháng 4.00

Ba tháng 2.25

On s'abonne sans frais dans
tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser

à SAIGON, Aux bureaux du journal

à HANOI: Aux bureaux du Trung

Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les
contrats de longue durée. Les
prix sont payables d'avance.

MỤC ĐỤC

1. — L. — la.
2. — L. — n. báo.
3. — Sự phạm Học-khoa.
4. — Cách-tri nhập-môn.
5. — Tiệc mừng.
6. — Thông bệ quá giữ.
7. — Thông báo.
8. — Cảnh rời chạy.
9. — Thế giới tân văn.
10. — Một đám tang cải lương tại Bắc-liên.

11. — Tin hồng-dương.
12. — Thuốc lá.
13. — Văn-tiến.
14. — Thơ.
15. — Đầu gia lãnh.
16. — Nhân-dân.
17. — Báo việc quan.
18. — Trình thám tiểu thuyết.
19. — Phụng-kim-Huê.

KHÁCH-TRÚ KHI TA

Kỷ chu-quí hội-trưởng « Liên-hữu-hội » Annam Nam-kỳ

Chúng ta lấy làm may mắn mà
đặng ơn Nhà-nước Đại-pháp cho
phép lập hội « Liên-hữu », người
Bồn-quốc trong các ty các sở đã
mấy năm nay, ay là lòng quảng-đại
của Nhà-nước muốn cho chúng ta
kết dây liên-ái cùng nhau ngổ dặng
bình vực lợi quyền cho đồng-chúng.
Nay xem lại các ty các sở đều có lập
hội « Liên-hữu », cũng gần đều đủ,
còn có một hai sở chưa lập, chẳng
rõ tại sao, nhưng vậy mà phần nhiều
đã lập rồi, thì sự đoàn-thể của chúng
ta kể từ đây đã chói rạng. Vậy tôi khép
nếp đưng một điều yêu cầu chư
hội trưởng xét cho. Chư quý vị cũng
đur biết rằng cuộc thương mại ở xứ
ta xưa nay Chêc, Chà, nó choán hết,
đồng-bang ta một năm chỉ cúi lui
cúi cày cấy tay lấm chơn bùn, làm
có bao nhiêu cũng đem đồ trút cho
nó đem về Trung-quốc (Chine). Mới
được vài mươi năm trở lại đây,
đồng-bang đom thấy lợi quyền thương
mãi thấy đều ở trong tay Chêc nên
có nhiều người ra lập tiệm buôn bán
đặng kéo dầy cán lợi về cho bồn xứ,
vì vậy nên từ Nam chí Bắc từ thị
thành cho đến xứ quê, tiệm của An-
nam (phần đông là người Bắc-kỳ) buôn
bán cũng đã nhộn nhịp mà chưa
có tân-khẩu to như của Khách-trú
cũng vì nghề thương của ta thì mới
tập mà sánh sao lại Khách-trú là tay
chuyên có một nghề buôn bán đã
mấy mươi đời vương.

Vậy nay ta muốn cho đồng-bang
nổi tiệm lên buôn bán cho nhiều thì
ta phải đồng lòng giúp nhau mới ắt
nên việc.

Từ ngày Âu châu nổi cơn khởi lửa
cho đến nay Chêc cứ lấy nê đó mà
tăng giá hàng hóa lên hoài, Annam
cứ công lung chịu mãi, chớ biết làm
sao, vì có nhiều món Annam không
có bán nó thấy vậy muốn lên chừng
nào đồng hê nhau rập một tiếng thì
lên hết thấy, hại cho ta biết mấy.
lợi cho Chêc đường bao! Như các
món hàng hóa ở bên Âu-châu, khi
trước còn giặc giã tàu bè ít qu.

lại thường, nó tăng giá đã đành, chớ
nay quán hàng bán Đức-tặc đã dẹp
an, thiên hạ thái-bình tàu qua lại
chở hàng hóa biết bao mà Chêc cứ
tăng giá mãi có phải là nó muốn ắt
có ta chăng? Cho đến đồ không lên
giá nó cũng lên mà ép ta.

Như mới hôm đầu tháng tám tây
đây, khi không nó rủ nhau tăng giá
cà-phê bằng hai khi trước, (xin xem
L. T. T. V. số 665 ngày 4 AOÛT, thì
rõ) các thứ bánh nó bán theo tiệm
trà nó lại làm nhỏ hơn khi trước,
đã vậy mà nó còn khi bạc ta là khác,
coi ai cũng như ai, chẳng phân kẻ
phải người quấy, ăn nói xô bồ bất
câu lễ nghĩa, vậy mà Annam cũng
đeo đuổi theo nó ăn hoài chẳng rõ
tại sao lạ vậy?

Phần nhiều mấy ông mấy thầy
các ty các sở có tánh quen mỗi buổi
sớm mai hay đến tiệm chêc ăn điểm
tâm, chẳng có chi lạ cà-phê, bánh
mì, xiêu mại, củ tiều, thịt bò kho,
dầu-chá-quẩy, trở đi trở lại cũng
các món đó hoài, chêc thấy ta hay
ăn thường quen miệng lại thêm tiệm
Annam chẳng có bán mấy món ấy,
nên nó đồng hê nhau lên giá đặng
thâu lợi cho nhiều, nó tưởng rằng
nếu ta không đến ăn của nó thì
không, đến đâu khác đặng; nên nó
làm như vậy. Vậy thì ta phải làm
sao cho chêc biết ta ngày nay đã có
đoàn-thể nhau cho khỏi nó áp chế
nữa. Muốn vậy thì chỉ nhờ có mấy
ông hội trưởng các ty các sở là bực
đá văn quảng kiến có thể có quyền,
xin vì đồng bang vì quê hương đem
hết tâm nhiệt thành ra tổ bày hơn
thiệt cho mấy ông mấy thầy trong
sở nghe, hãy đồng lòng nhau noi
 gương chêc tay chạy hàng Nhứt-bồn,
mà tay chạy chêc một món đồ ăn
điểm tâm là cà-phê, cháo, bánh, thử
coi có đặng không???

Như các món hàng hóa khác ta
tay chạy chêc chưa đặng là vì Annam
ta không có bán thì chẳng nói chi,
chớ như các món đồ điểm tâm nói
đó dầu có tay chạy chêc thì cũng

chẳng hại chi, sẵn có tiệm cà-phê
Annam lập ra đó, đến đó ăn uống
trước là giúp cuộc thương mại của
đồng bang cho mau tấn phát sau
khỏi bị chêc áp chế chêc đê. Còn các
món khác như là văn, xiêu, nhiều
lành to, lua, thê, dôi, khăn, giầy,
nón, đồ thêu đồ cào, văn văn, món
nào của đồng-bang ta có bán thì ta
cũng nên mua mà dùng, tay chạy
lần lần đồ của chêc. Nếu đồng bang
ta đồng lòng nhau làm như vậy ít
lâu, tại sẽ thấy tiệm chúng ta nổi
lên buôn bán thua gì của khách trú,
nhưng mà cần nhất bây giờ đây hãy
tay chạy cà-phê của chêc như mấy
thầy làm việc ty Thiết lộ đã làm rồi
đó. Từ hôm 1er AOÛT đến nay chẳng
có một người đến tiệm cà-phê của
chêc. Nếu mấy ông mấy thầy các ty
các sở khác cũng đồng lòng bỏ cà-
phê chêc rồi lần lần hết thấy Annam
những người thuở nay hay đến ăn
uống tiệm chêc cũng bỏ dứt, dùng
đến nó nữa, coi chúng nó bán cho
ai mà nay tăng, mai trời một thê,
cứ tiệm cà-phê Langsa và nhứt-bồn
mà uống đã ngon hơn, sạch hơn, lại
có thê hơn.

Sau rốt đây tôi xin đồng bang
những người có tư bôn nên dùng
dịp này lập tiệm bán cà-phê cho
nhiều bán cũng như khách-trú đó
vậy, đừng mắt làm mà cũng đừng
rẻ lắm, cách sắp đặt trong tiệm tâm
thường đừng có chừng theo mấy
nhà hàng lớn, quạt máy chạy mù,
nắp bàn trắng nõn, kiếng vật sum sê,
mấy món đồ làm cho khách thường
không dám vô ăn uống, miễn là
lắm như tiệm của chêc vậy thôi mà
chế sức lại chút đỉnh cho sạch sẽ
thì đủ. Vậy xin đồng bang ráng lấy
hội này chớ bỏ qua uống lắm.

ĐOÀN-VÔ-CẠNG.

Phê Bình

Lời khuyên-khích của M. D. V. C.
đáng cho trân trọng.

Thật đáng quyền lợi xứ ta, Shi-
noa cầm, Annam muốn thâu lợi đã
lâu, mà thâu không đặng, cũng vì chữ
Đoàn-Thể của ta rất bơ thờ.

Nhờ sự mở mang của Nhà-nước
Langsa, Annam ngày nay thức tỉnh
đã nhiều, biết giữ mình, biết sợ nhục,
nên chữ Đoàn-Thể đã rung như ánh
trăng non. Vậy cũng nên thâu lấy
cơ hội khách-trú thì nhục Annam, mà
bồi bổ gốc cây Đoàn-Thể. Có đi rồi
mới biết chạy, có nhớ rồi mới có
lớn, nếu việc nhỏ là việc tay-chai
Cà-phê Shi-noa mà tay-chai không nổi,
thì hàng-hóa khác làm sao tay-chai
đặng mà thâu cảng quyền lợi lại cho
Annam?

Vậy bậc học-thức là quan hàm chức
sắc nên giúp chữ Đoàn-Thể cho dồi-
dào làm gương cho đoàn thiếu học.

Tiếng nói: Phận ai nấy lo là tiếng
dân các nước chưa hề nói, chưa hề
nghe, cho đến dân còn ăn thịt người
cũng chưa dám nói, vì tiếng ấy hại
chữ Đoàn-Thể phải hư.

MỘNG-HUÊ-LƯU

ÂU-CHÂU ĐIỆN BÁO (HAVAS)

Paris, le 4 AOÛT 1919.

Bá-tánh thành Paris được ghi công

Bá-tánh thành Paris đặng ghi công
vì chỉ-khi đom đương trong cơn
bình cách.

Ông Clémenceau vắng Ardennes

Quan Thừa-trưởng Clémenceau
vắng tỉnh Ardennes, cách chức một
quan viên không cần việc chánh.

Hongrie với Roumanie

Tin Liên-hiệp ở thành Budapest
báo rằng Liên-hiệp sẽ xem việc làm
của tân Chánh-phủ Hongrie mà đoán;
tân Chánh-phủ phải tuân y tờ đình
chiến lại ta trong tuần tháng No-
vembre (1918); nước Roumanie đình
bình đội cho đến chừng nước
Hongrie thi hành tờ đình chiến Tân
Chánh-phủ Hongrie đáp rằng sẽ
vâng thi hành theo tờ đình chiến và
xin Liên-hiệp mỗi nước đem một
toán binh vào thành Budapest mà
giữ giữ.

Paris, le 5 AOÛT 1919.

Bình nước Roumanie đã thâm
nhập thành Budapest là kinh-đô nước
Hongrie, song còn đình binh trong
một tiểu quận cách thành Budapest
chừng hai chục ngàn, tính ra còn
chừng lối ba mươi lăm kilômétres.

Thượng hội Công-đồng nhứt định
phải một bàn hội-phái bên võ, bốn
viên, qua thành Budapest.

Renner phản đối

Ông Renner là Phái-viên nước
Autriche, ngày mai (6/8) sẽ nạp
tờ phản đối của nước Autriche,
rồi chiến lại về thành Vienne là đế-
đô nước Autriche.

XA-BONG MẬT-XAY

Tốt nhất cõi Đông dương

HAO-VINH Công ty

(Hàng A-NAM)
146th Rue Lefevre, Saigon
AGENT EXCLUSIF

SU-PHẠM HỌC-KHOA

Mười mấy năm dư, Nam-kỳ đã lập ra nhiều hiệu báo, mỗi hiệu chuyên mỗi môn chỉ khác nhau, song chưa hề có hiệu nào chuyên về khoa-học.

Vả lại lo mở mang nông-thương kỹ-nghệ, mà không lo mở mang đẳng học-vấn cho đẳng hậu tấn, thì có khác nào người biết mưa dột ước-át mà không lo lợp nhà, biết sợ chết khát mà không lo đào giếng chẳng?

Nay may có báo **Su-phạm-học-Khoa** của nhà in-Union xuất báo. Thật là hiệu đại ích cho khoa học Nam-kỳ và Trung-kỳ lắm đó. Vì, chẳng những hàng, thường-lưu thức giá đồng kinh phục ý-kiến, cho Su-phạm Học-khoa là một hiệu báo quý trọng hơn hết trong xứ mà thôi, cho đến Chánh-phủ và Nam-kỳ Học-chánh cũng đều công nhận.

Phàm cha mẹ thương con, muốn cho con nên thân, mà chẳng lo cho con ăn học, há gọi mình thương con? Vậy nhà có con, chớ nên bỏ qua Su-phạm Học-khoa này rất uôn. Hãy ráng mà mua cho con học.

Báo Su-Phạm Học-Khoa, kỳ nhập-trương tới đây, nghĩa là đầu tháng Septembre năm nay, thì xuất bản.

Mỗi tuần lễ ra một xấp, trong xấp đầy chia ra làm bốn phần:

1° Một phần tập chỉ có đủ bài vở theo cách dạy, có đủ điều chỉ dẫn cách dạy trẻ cho thầy, lại cũng có nhiều bài vở khác giúp cho thầy các trường sơ đẳng để dạy và có đủ điều quan báo về phần chức việc các trường sơ đẳng trong xứ và về việc vận động trong quê.

2° Một Phần-thầy có đủ, theo từ lớp Đồng-ấu, Dự-bị và Sơ-học, những điều chỉ-dẫn chắc chắn, cho thầy Giáo cùng là trò giám. cách dạy theo bài vở phóng ra trong mấy xấp kể theo đó riêng cho phần học trò.

3° Một lớp Đồng-ấu (Phần học-trò).

4° Một lớp Dự-bị (Phần học-trò).

5° Một lớp Sơ-học (Phần học-trò).

Ba lớp này có bài vở phóng sẵn, dạy đủ các môn định theo chương-trình đã định trong luật giáo-dục.

Thoảng lại báo Su-Phạm Học-Khoa là một tờ báo, tay ông **Diệp-văn-Cương**, là Ngự-tiền thông-sự Hàn-lâm-viện, trực-học-sĩ. Giáo-sư trường Bồn-quốc soạn ra, để cho người Nam-kỳ dùng, để chịu cho Học-chánh đường Nam-kỳ kiểm-đuyệt và công-nhận. Thật sự lợi ích của tờ Su-Phạm Học-Khoa rất nên to tát.

Trước hết, Su-Phạm Học-Khoa chọn rộng những danh-văn, nên cái tên chỉ Su-Phạm Học-Khoa chỉ lấy sự truyền bá theo phép Langsa làm đầu.

Sau là, dùng để bổ khuyết cho các trò-giám cùng là thầy Giáo làng không có học phép giáo-dục nơi trường Su-Phạm. Nương lấy Su-Phạm Học-Khoa, Annam người nào có trí, có bằng-cấp Sơ-học, cứ do theo cách chỉ dẫn trong Phần-thầy thì dạy dỗ ắt đạt công-hiệu chẳng sai.

Sau nữa, Su-Phạm Học-Khoa hiệp cách giáo-dục trong các trường Sơ-đẳng lại cho in khuôn in rập với nhau, chẳng trường nào dạy khác hơn trường nào. Mà hiệp cách giáo-dục trong xứ in như một, thì đó mới thật dạy y chương-trình

trong phép giáo-dục chung đã định năm 1918.

Ấy đó, sự lợi ích đang đầu chứng lối tờ Su-Phạm-Học-Khoa xuất hiện là đó.

Ngoài các cơ chỉ ra trên đây, hãy còn có chắc-chắn khác nữa, chứng quả báo Su-Phạm Học-Khoa là một hiệu báo đại ích hơn hết cho nhà ta. Là khi mới sắp bày, quan Toàn-quyền **Albert Sarraut** đã dành công-nhận lấy mà làm chủ-trương; ngài tính rằng theo cơ thời này là cơ thời đang lo chỉnh đốn phép học-vấn cho xã-hội ngài chắc không có phương châm nào mà nâng đỡ phép giáo-dục cho phần khối bằng Su-Phạm Học-Khoa.

Dường ấy, nhà có con, có nên mua Su-Phạm Học-Khoa cho con học chẳng?

Nên lắm, nên lắm! Nên mua Su-Phạm Học-Khoa cho con học lắm. Chẳng tốn kém gì bao nhiêu; mua bài vở cho con tập-rèn mới trúng lễ: Cha mẹ thương con không chỗ để.

Giá bán và cách bán

Giá Su-Phạm Học-Khoa trọn số định bán mười hai đồng bạc (12\$00) một năm, trả tiền trước.

Còn những xấp rời, phụ cho những lớp Đồng-ấu, Dự-bị và Sơ-học, thì bán riêng cho học-trò, theo lớp học, giá mỗi xấp hai đồng (2\$00) và cũng phải trả tiền trước.

Cách gởi những xấp phụ riêng cho, phần học-trò, mỗi tuần, cũng in như cách gởi báo Su-Phạm Học-Khoa vậy; là cứ theo lời dặn của người mua mà gởi; thế thì học-trò học một trường với nhau nhìn dặn gởi chung một bộ cho Thầy-giáo, rồi Thầy-giáo phát lại cho. Làm như vậy đã tránh khỏi sự sơ-thất đọc đang và khỏi trễ nải, mà lại khỏi tốn tiền gởi nhiều.

Chỗ nên ghi nhớ.— Nhận mua lấy báo Su-Phạm Học-Khoa và các trương phụ, thì dễ mà thấy biết rằng quanh năm, học-trò sơ đẳng, bít luận lớp nào, chỉ dùng có một cuốn sách học mà thôi, vì trong cuốn sách đó có đủ hết các môn học theo chương-trình. Đã đành tiện lợi còn đáng lợi: là khỏi tốn tiền mua nhiều sách vở như buổi trước.

Ấy vậy, Annam, người mà có chỉ muốn giúp cho sự giáo-dục thành hành, xin hãy khuyến giăng thân-bằng cổ-hữu và xuê đục dùm người mua báo.

Bồn-báo có chuẩn năm phần huê-hồng (5%) cho các Thầy-giáo cùng viên quan chức sắc nào có công rừ quên người mua báo thân tiền gởi đến cho Bồn-báo; nghĩa là được hưởng trong số tiền mua báo thân gởi đến, một đồng bạc, năm phần.

Bồn-báo cũng có rộng để cho người ở Saigon và Chợ-lớn muốn mua Su-Phạm Học-Khoa trọn số mà không thể trả tất một lần, được phép trả góp như vậy:

Trả trước hai đồng (2\$00) rồi từ đây sắp về sau, mỗi tháng góp một đồng cho đến tất.

Muốn mua, xin hãy gởi ngay cho **M Nguyễn văn-Của**

Quản lý Su-Phạm Học-Khoa,

157 — Rue Catinat 157 — Saigon.

Trước ngày 15 tháng Aout tới đây, vì trễ thì không có chỗ mua được.

Cách-trí nhập-môn

(Tiếp theo)

Vật-lý

Đây nói cho chư khán-quan rõ, tôi xét trong phép cách-vật-học, có 3 lễ: 1° là vật-lý-học, 2° là hóa học, 3° là sanh-lý-học. Trong ba việc học, ấy rất cần kíp cho người, mà lại rất thú-vị, chớ chẳng phải như việc học của chúng ta ngày trước đâu. Mỗi phép đều có thí-nghiệm, nên có người kêu phép cách-vật-học là thí-nghiệm-học.

Phép-thí-Nghiệm

Nay tôi giải nghĩa chữ thí-nghiệm cho chư khán-quan tường, ví như lấy một khúc cây thả xuống dưới nước, rồi coi khúc cây nổi nhiều hay ít, thì biết cây ấy nặng nhẹ hơn nước là bao nhiêu; phải thêm bao nhiêu cho nặng hơn nước mà làm cho nó chìm xuống, nên gọi là phép thí-nghiệm.

Hoặc là lấy một khúc cây chum vỏ trong lửa, coi khi nó bị cháy thì ra lửa ra khói, đến khi cháy hết cây rồi, thì còn lại vật gì? Than hay là tro chỉ đó. Ấy là thí-nghiệm.

Phép vật lý thí-nghiệm cùng phép hóa-học thí-nghiệm

Lấy một khúc cây khô mình thả xuống nước cho ướt hết, rồi lấy lên lau cho khô, coi nó có thêm bớt sự nặng nhẹ hay không, hay là còn y nhiên như cũ, ấy là phép vật-lý thí-nghiệm.

Còn như một khúc cây đã cháy rồi thì chẳng hay tái phục hình thái cũ lại được, duy còn lại than với tro, rồi bỏ lên cân mà cân, thì biết khúc cây ấy khi đốt rồi nặng-nhẹ là bao nhiêu?

Như phép thí-nghiệm ấy kêu là hóa-học thí-nghiệm.

Những phép thí-nghiệm đã nói trên đó, thì chư khán-quan đã hiểu rồi tôi xin ví dụ một lễ này nữa: Lấy một nắm muối, bỏ vào trong ly nước, giã lâu muối tan ra. Vậy chớ chư khán-quan nói phép ấy là hóa-học thí-nghiệm hay là vật-lý thí-nghiệm? Chắc là chư khán-quan thì muối tiêu ra trong nước hết, sao cũng nói rằng: hóa-học thí-nghiệm.

Vậy chớ phải hay là không phải? Nghĩ lại cho kỹ, tuy biết là muối đã tiêu mất rồi, chớ bắt quá thì biến cái hình-trạng mà thôi, thử lấy ly nước ấy mà nếm thì còn mặn, thì đủ làm chứng rằng muối hãy còn, rồi lấy ly nước đó đổ trong cái mâm, đến khi nước rút hết, thì muối hườn nguyên lại mà đóng trên mâm như hồi chưa tiêu ra, ấy là vật-lý thí-nghiệm đó.

Một lễ này nữa, lấy một cái ly đựng nước cường-toan, lấy vài đoạn dây sắt nhỏ nhỏ, bỏ vào trong ly nước ấy, giã lát dây sắt phải bị tiêu mất, duy còn lại những nước trở ra màu lục mà thôi, rồi cũng đổ vào trong một cái mâm như ly nước mới rồi trước đó mà thí-nghiệm. Đến khi nước rút khô hết, thì những vật còn lại chẳng phải sợi dây sắt nữa, trở ra một thứ màu lục là vật mới khác. Trong hóa-học kêu là: **Thiệt-huỳnh-đưỡng** (Sulfate de fer).

Hai phép thí-nghiệm đã nói đó, như muối bỏ vào trong nước tiêu ra rồi cũng hườn nguyên lại thì kêu là: **Vật-lý-thí-nghiệm**. Còn sợi bị nước chua mà trở nên vật mới khác, thì kêu là **hóa học thí-nghiệm**.

(Còn nữa)

Tiệc mừng

Nhơn dịp ông **Nguyễn-văn-Đuym** Hội-dồng Thành-phố Saigon dâng thường-thọ Ngũ-dang Bửu-tinh, Thông-ngôn Trang-sư Saigon mở tiệc rượu Champagne đãi ngãi tại nhà hội Khuyển-học Saigon, trước là mừng cho ngãi, sau chúc thêm cầu phước thọ. Bởi có:

Chiều bữa thứ Bảy, 9 Aout, đúng sáu giờ chiều, Thông-ngôn Trang-sư tựu đủ tại Khuyển-học-hội và các Tổng-lý Chủ-bút Báo-chương Annam; khi mở tiệc, M. Lúa có đọc một bài đầy những tiếng mừng vui chúc tặng cho lão-thành, công nghiệp ba mươi năm, xứng đáng.

Ông Nguyễn-văn-Đuym cảm ân nhà nước Langsa và cảm tình đồng liêu cô hữu; động niệm khắp-khởi, nổi mắng biết lấy chi cần, mắng và cảm cho đến đôi đôi mắt chan chan, lộn với tiếng già lập cập.

Tiệc rồi, gần bảy giờ tối.

Vì chưa kịp dịch bài chúc tặng của M. Lúa ra tiếng Annam, nên kể sơ vài điều vói khen tât thành của hàng Thông-ngôn Trang-sư Saigon, kỳ báo tới tôi tiếp diễn.

Tbằng bé quá dữ

Bữa chiều 7 aout lồi ba giờ, một thằng nhỏ đâm tên xe-kéo hai đạo, đâm tại đường Lagrandière gần lồi Hôpital Militaire tục thường kêu là nhà-thương đồng-dất.

Đam rồi chạy, may có một người đội Langsa với một người cai lồi-tập Annam thấy tiếp bắt. Rước tới trước Sĩ. Enfance bắt mới được.

Gầm chẳng có nào khác hơn là bài cáo. Thường bữa, lễ trưa thì có lũ hoang ụ nhau dưới bóng me gần nhà-thương đồng-dất đánh bài cáo. Đánh với vụn xe-kéo; lễ kéo dư được ít cuộc thì lại đó, chong xe se-ba-lá.

Đập ách mà lồi dao; lính tuần-cảnh từ đây cũng nên dòm ngó.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước 61. 95
Giá lúa, tạ 68 kil. chở lồi nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại): 5\$05 tới 5\$25

NAM-KY

(Cochinchine)

Sai-gon

Đầy tớ bất lương

Chú Bùi-văn-Phụng ở đường ruelle Pellerin đến thưa bót rằng người ở với chú là thím Lê-thị-Phượng 20 tuổi không biết có việc chi bất bình với chú, mà thím ấy ngày 2 tây rồi thừa lúc chú Phụng đi vắng ở nhà cạy tủ lấy hai mươi lăm đồng bạc rồi đi mất.

Dựng hình kiểu lạ

Hình trên nhà hát tây là hình bằng ciment người ta làm để nơi mấy cái góc coi cho lịch sự chơi vậy. Nay có chú kia tên là Trần-minh-Giang nói rằng ở Bình-tây (Chợ lớn) đi Saigon chơi thấy mấy hình gắn trên nhà hát trần truồng cậu ta mới bắt chước cũng tuộc cả áo xiêm, để loả lồ lên dựng hình trước nhà hát đó.

Anh ta thì coi bộ đắc chí, còn thiên hạ thì lấy làm tởm bại quá, nên lính tuần cảnh bên lại mời cậu ta xuống bót. Coi lại Trần-minh-Giang không phải điên, song có hơi khùng-khùng một tí!

Ở đâu dựng mây?

Cô Nguyễn-thị-Thanh ở Đất-hồ, thưa rằng cách 5 ngày rày có một dựng kia, cô không thông tên họ, lại cũng chẳng tưởng xử sở, song thấy bơ vơ đem về nhà cho ở đậu. Ở yên rồi sanh tật.

Bữa nọ cô Thanh đi làm ở nhà một mình, dựng mới mọc đuôi tôm phá tủ lấy và quần áo và dù lục soạn của cô mới mua mà đóng mất. Thiệt là đoán hậu.

Thật là người ngay thẳng

Hôm qua này lúc lại nhà thơ Saigon, thầy đội đi giấy tên là Nguyễn-kim-Sang, lượm được tại nơi ấy 2 cái giấy năm đồng số 632 và 437 của ai làm rớt.

Của ấy nếu lấy đi thì cũng không ai biết; nhưng mà thầy đội Sang này rất nên ngay thật, chẳng muốn xài của vô cớ, nên mới đem giao cho sở tuần thành của có ai làm rớt đến mà xin lại.

Cả khen thầy đội Sang.

Mất eon

Cô Trần-thị-Thiệt ở đường hẻm Philipini thưa bót rằng hôm 6 tây này, thằng con nuôi của cô tên là Nguyễn-văn-Trong, 9 tuổi đi đâu mất kiếm không ra (cũng là con nuôi). Thằng nhỏ ấy mặt vuông, tai lớn, hàm én mây-ngài, khi vô anh hùng, đường đường diện mạo. In như Lý-nguyên-Bà một thử.

Lương cá bạc kim thương

Cô Nguyễn-thị-Hiến, 23 tuổi ở đường Kinh-lấp (Saigon) vì tức chuyện chỉ nên đòi vào nhà Nguyễn-thị-Tân 18 tuổi, thợ thêu ở đường Phú-giáo mà xỏn dẫu.

Tướng cô Tân nhin, ai dè Hiên có hùm thì Tân có beo, léo quéo vào chưởi om sòm, hai đảng xáp chiến. Đánh thôi đầu cổ tá toi, áo quần xơ xãi, rồi việc cả hai đều bị vào ngồi bót.

Cánh rồi chạy

Xe hơi, xe hơi, xe hơi!

Mấy chú coi máy xe hơi cứ vậy hoài. Ăn dăng ăn cuộc gì mà chạy cho quá trớn, dè dỗi xe người ta đậu phải phép, đậu bên tay mặt mà tránh không khỏi, đụng nhau. Đụng rồi chạy đi dẫu, trốn lánh sao choặng.

Cũng chiều bữa 7 Aout, lối bảy giờ tối, xe số 160 ở Gia-dịnh đưa khách tới đường Chasseloup-Laubai gần ngã tư Chasseloup-Lareynière đậu mà đợi khách. Đậu phải phép, đậu bên tay mặt, bắt phía Chợ lớn kẻ ra. Một cái xe hơi ở Chợ lớn chạy ra, chạy quá chim bay, đụng nhau xe kiên vắng vô khối lệ, xe gãy gọng, ngựa bị vilt. Từ nhiên xe hơi biết

lỗi, chạy luôn và tắt đèn phía sau, sợ dè người coi sở hiệu. Chàng dè, đèn hai bên dăng sáng quá, xe hơi tắt đèn mà người cũng thấy sở xe. Đã vậy khi đụng bị bẻ đèn trước, cái niên mặt kiền đèn còn rơi nằm đó.

Chạy mau vậy giò đa! Ráng mà chạy cho mau hơn nữa!!!

Thề giới tân văn

(Echos de partout)

Cuộc thi

Đông-dương Yên-diệp công-ty có mở một cuộc vẽ tranh rao hàng.

Tranh ấy phải một khổ là 0m65 và một khổ là 0m90, mà có đề những chữ sau này.

Société des Tabacs de l'Indochine
Tranh vẽ dùng không được quá 7 mùi thuốc.

Có đặt những phần thưởng sau này:

Thứ nhất	100\$00
Thứ hai	50 00
Thứ ba	30 00
Thứ tư	20 00

Các tranh thi phải gửi đến hội Yên-diệp công-ty, tại phố Yên-phu, Hanoi trước ngày 31 aout 1919.

Những tranh được thưởng sẽ trở nên tư-bảo của hội.

Một đám táng cải lương tại Bạc-liệu

Bàn chung về tang lễ cải lương

Gấm từ xưa đến nay cũng có nhiều đám táng lớn ở các nơi phủ-gia hào-hộ, chỉ phí đến mấy mươi ngàn nguơn bạc, đám đem ra mà dùng trong việc tông chung để báo đáp ơn trời nghĩa biển cho cha mẹ cho xứng đáng với cái công sanh thành sáng nghiệp, đáng tỏ chút lòng hiếu-đế cho tận kỳ từ-đạo. Thật là đáng khen đáng phục. Nhưng tiếc vì từ trước đây còn nơi con đường cổ tục, chưa mấy cải lương; nhân vì, xét kỹ ra thì mỗi nhà, mỗi cá một đời người mới có một lần phụ mẫu lâm chung trong cơn gia biến, ngàn nào ưu sầu đau đớn nỗi tình thâm ly biệt, ngàn nào lo lắng trang hoàn việc hiếu sự cho xiết, bởi có cho nên, phải cứ nương theo tục lệ, thời thế cổ kim; bất quá thì người sao ta vậy, miễn trong cuộc tông chung ấy, người làm có một, nhà ra báo phủ làm mười, quý hồ là thỏa đáng tâm lòng thanh kính cho tận tâm hiếu đạo thì thôi, chứ ít ai có sức lo nghĩ đến việc tang, lễ cho hoàn toàn đáng; mà dần cho làm cách nào cũng do ở chữ Hiếu mà ra, cho dù lễ với đời là xong vậy.

Và lại việc cải lương trong cuộc tông chung của người Việt-Nam ta, đôi với nhân quần-xã-hội thời buổi bây giờ, là một việc rất quan trọng phải tự một nhà mà hóa nổi một mỗi cái lương phong tục đạo, phải đồng một thời với nhau mà lần lược bước ngan qua cái giới hạn giao-thời này, thì mới duy tân diệt cựu nổi. Cho nên, dẫu mà người trước còn hơi thủ cựu sơ sót, người sau nghiêng hẳn đạo hoàn toàn, tưởng cũng chẳng nên lấy đó mà kén chê bài bác ai đáng. Chẳng qua là bước đường cải lương sự vật là tự nhiên nó chiếu theo cái tình-độ đương thời mà từ nhi tận đó mà thôi.

Vậy ta nên thử xét cho kỹ trong cuộc tông chung này mà đồng bang ta ngày nay cải lương đạo là cái giềng mối này trở từ đâu mà ra. Việc cần lại bây giờ, hãy còn đương dè dỗi mà tiếm thảy đạo.

Nếu lấy công lý mà luận đàm sự vật,

thì từng lai cách chừng mười năm trở lại, nguyên nhờ có ông Huỳnh-trí-Phủ là một tay đại-thương ở Mytho, người cận-thức nhưn-tinh thấy xa rộng biết, nên người phát minh ra trước hết, và người lại vì bạn đồng bào ta xưa nay thô dưng việc ấy, mà người đem hết tư bản ra Bắc-kỳ, khởi đoan mà canh cải tự chế lấy một bộ đồ âm-công cần ôc xa cừ, măng, diêm tứ diện linh-xa toàn thị lấy màu đen làm huế mỹ mà thêu dệt vẽ-với một cách xem rất ai-bi đặc-biệt, khá kíp sánh theo với phong-hóa Âu-châu đồng nhứt thể, làm cho chúng-tộc nhà ta từ này tránh khỏi dưng cái tiếng thô dưng. Từ ấy nhẵn g giò, nói cho phải, tất cả trong đồng bào xã-hội ta cũng đều công nhận cho là đẹp mắt thuận thời, nên bất chước lẫn hỏi đòi đồ thêu đen, trong mười phần đã từng tiệm, bất quá còn một đôi nơi bắt cập đó mà thôi.

Vậy người đồng-bang mình cũng nên tương-tượng lại về việc hủ lậu ngày xưa mà ngày nay ta đã tiên hóa đến thế nào, ấy cũng là bởi nhờ có kẻ học-thức ở trong bọn đồng bào nhà ta: biết tự hỏi lấy mình mà cải lương lại việc âm-táng dùng toàn màu đồ của lớp trước ta đã sai lầm từ mấy ngàn năm trước mà mở mang dưng cho nhau, khỏi đợi người tha bang tiên dẫn, thì cũng nên nghĩ đến điều ấy mà vui chung. Vì thử có một vài ông cổ-nhân nào còn sót lại mà mắng rằng: sao có từng tận yếm cựu đi nữa, thì thử xem có đám táng nào cho thật lớn, rồi xin dùng lại đồ âm-công đồ cho các cụ xem, phỏng có chường con mắt hay chăng? Và lại đồ âm-táng cải lương này chẳng những là duy phong diệt tục dưng ở trong vòng Việt-Nam vô trụ ta đây mà thôi đâu, khai hóa ấy nó đã triêm nhiệm cho đến khắp cả ngoại bang người phương Đông cũng ưng lòng trọng dưng nữa.

Cũng như vì tôi trông thấy một đám táng cải lương dưng toàn thể của quan Đốc-phủ-Sứ Cao-minh-Thạnh tại Bachelieu như thế, nên tôi mới suy nghĩ mà bàn đồng dãi ra như kia; mà chắc phải là có một mình tôi bày đặt ra mà biện luận; và tại xứ ấy, từ quan đến dân, từ già đến trẻ, từ người bôn bng đến người ngoại quốc, ai có khiếu-thức trông thấy cũng phải đem lòng nghĩ ngợi cả: dẫu cho đến những kẻ thù nghịch với chủ đám ấy mà trông thấy cũng phải phục thán khen trộm kia lần! Và lại việc chê khen thì phải tùy lý phán nhiều mà làm mực. Vậy nên tôi mới phải truy việc nguyên nhân ấy cho ra mà luận lý, mới rõ thấu dưng cái nẻo văn-minh mà đồng bào ta ngày nay mới lần bộ dưng một môi lễ-nghi rất mực đề mà mừng. Và trong phong hoá luân thường là lấy việc lễ-nghi làm chỉ trọng; cho nên lễ làm người mà giữ ven lễ-nghi ấy là hoàn toàn nhưn cách. Vì làm con người ở đời mà có đủ nhưn-cách thì mới thành xã-hội, không có đủ nhưn-cách thì xã-hội không thành vậy.

Đã biết việc đám táng là một việc rất thường, nhưng kẻ đến cái đám ấy của quan Đốc-phủ Thanh ở Bachelieu đây là một đám táng thật phi thường, dưng kim-hy-hữu, thì mới nên bàn luận đến mà nghe chung. Như vì thấy, cái nhà làm sao mà: Người đã dưng hào-hung phú hộ, phúc lại sanh nhiều con gái con trai, trong gia đình sẵn có lễ-nghi có giáo-dục, ngoài lân-bang có thể lực có thính-danh; trách nào mà lại không có thể cử đồ đại sự mà thiết lập ra nổi một cái vụ cải-lương thế ấy. Cho nên soi vào trong cái gương lành kia thấy nó chớp ra một cái ảnh-hướng hình như có chút quan hệ đến phong hóa chung trong xã-hội Việt-Nam ta, thì tưởng cũng nên lấy sự thành-thực ra mà tả các việc hiện-tượng trong

đám táng cải lương ấy, nội vụ từ th chỉ chung thế nào, xin biện bạch như sau này, để ngò cùng chứ khán quan lãm duyệt và sau xin có vài lời cung tụng một nhà hậu phúc kia, khéo vun trồng cội đức nên nhân cho nên gương hậu thế.

(Còn nữa).

Xin lưu ý

Tôi hằng thật bảy giờ có nhiều thuốc « Nam-Hồng-Tê » giả, bán tại Saigon và đều trong Lục-châu, tôi lo cho quý ông, quý bà, dùng lầm thuốc giả mạo ấy, chẳng những không hiệu nghiệm, mà còn hại tí vị nữa. Vậy quý ông, quý bà, muốn dùng thuốc thật, xin viết thư hay là đòi gót ngọc đến nhà tôi mà mua, tôi sẵn lòng tiếp rước và ân cần lo cho vui lòng quý ông, quý bà luôn.

Nếu mua nơi khác thì tôi chẳng nhận là thuốc của tôi, vì trong cõi Đông-Dương này có một mình tôi có thuốc « Nam-Hồng-Tê » mà thôi.

Đồn-kính.

Madame HIEN, chez M. J. THANH
Ecole des Mécaniciens.
SAIGON

Tin Đông-dương

Tourane

Ngạch hỏa xa

MM. Trần-vân-Ich, lên thủ ký hạng năm; niên bổng 360 \$.
Đào-dinh-Cán, lên thủ ký thí sai hạng nhứt; niên bổng 300 \$.
Nguyễn-văn-Kính, lên cai thợ hạng nhì; niên bổng 420 \$.
Phạm-hữu-Trăm, lên tài xế hạng nhứt; niên bổng 480 \$.
Hà-nhân-Chính, lên tài xế hạng nhì; niên bổng 420 \$.

Huế

Thăng thưởng

Nhân dịp 14 juillet, những ông Phán-sự, Thông-sự, ngạch sứ tòa, có tên sau này; đều được thăng chức.

Ông Nguyễn-tăng-Lộc, thăng chủ-sự hạng nhứt, Nguyễn-văn-Tồn, Huỳnh-công-Nhi, thăng chủ-sự hạng nhì.

Ông Trương-công-Hạc, Lê-ngọc-Mai, Phạm-trọng-Thiệu, Trình-v.-Binh, Nguyễn-như-Cơ, Trần-văn-Hương, Trương-văn-Kính, Nguyễn-duy-Đạm, thăng chủ-sự hạng ba.

Ông Nguyễn-dặng-Kinh, Võ-minh-Khương, thăng chủ-sự hạng tư.

Ông Nguyễn-Độ, Ưng-Đoá, Phạm-ngọc-Lân, Lương-hữu-Vinh, thăng phán sự hạng nhứt.

Ông Hoàng-trọng-Đàn, Đặng-văn-Hậu, Nguyễn-kì-Lục, Ngô-lục-Thao, thăng phán sự hạng nhì.

Ông Phan-văn-Phúc, Dương-dinh-Hoè, thăng phán sự hạng ba.

Ông Nguyễn-hữu-Quyên, Nguyễn-đức-Thoán, Lê-xuân-Triêm Chane-Lome, Lê-ngọc-Tin, thăng phán sự hạng tư.

Ông Nguyễn-văn-Tri, Đoàn-Nam, Y-Sai, Nguyễn-năng-Tĩnh, Trần-dinh-Liên, Y-Pos, Dương-dinh-Ngô, Thái-khắc-Quan, Ngô-v.-Thao, Ngô-quí-Đại, Nguyễn-phông-Di, thăng phán sự hạng sáu.

Ông Nguyễn-phan-Đạm, thăng thông sự hạng nhứt; ông Huỳnh-quau-lâm thăng thông sự hạng ba.

Về ngạch Ký-lục, những ông có tên sau này đều được thăng chức.

Ông Trần-v.-Bách, thăng chủ-sự hạng nhứt; ông Trần-ngọc-Diệm, thăng Ký-lục hạng nhứt; ông Lê-Toại, thăng Ký-lục hạng nhì; ông Nguyễn-tát-Khuê, Dương-Hàm, thăng Ký-lục hạng ba; ông Phan-thành-Thừa, thăng Ký-lục hạng tư; ông

Trần-Viên, thăng Ký-lục hạng năm; ông Trần-dinh Nghi, thăng Ký-lục hạng sáu.

Thuyện chuyện

Ông Bửu-lâm, mới bỏ thông sự thì sai, về ngách cá-h-sát.

Cô Lê-thị-kim-Cúc, và cô Phạm-thị-ngọc-Tuyệt, hạch đậu, đều bỏ cô đỡ hạng sáu sage femme. — Cô-kim-Cúc, bỏ ra Vĩnh, cô Ngọc-Tuyệt vô Phan-thiết.

Ông Nguyễn-hữu-Giêng, chủ sự hạng ba, dời ra Vĩnh; ông Nguyễn-thê-Duyệt, ra Thanh-hoá; ông Vũ-thiện-Đề, phân sự hạng tư dời về ngách Bắc-kỳ; ông Nguyễn-văn-Trạc, phá sự hạng nhất dời về tòa Khâm-sứ; ông Mai-văn-Khóa thông sự hạng nhất dời về Faifo; ông Hoàng-Phùng ở Faifo đăng nghị.

Phục chức

Cô Lê-thị-Kim-Trâm được phục chức trợ giáo thí sai hạng nhì, dạy ở trường nữ-học Huế.

Dựng bia Kỷ-niệm

Nghe đầu Nhà-nước định đặt một hội đề từ tính về việc dựng bia Kỷ-niệm đề ghi tên những người Pháp đã tử-trận. Hội này đặt quan Khâm-sứ Trung-kỳ làm Chủ hội còn các qui liệt-hiến, đến đứng chừa hội viên.

Nước ta biết bao nhiêu người anh hùng tráng sĩ, trung thành can đảm, đã đem bỏ mình trong đám chiến trường mà đến nghĩa quốc-gia. Ước ao các ngài phượng-dạ trong xã-hội xin phụng trên, nghị quyền tiền thập phượng, đi khỏ khuyên được ít nhiều sẽ lập ra một Trận-vong-nghia-rùng, lại xin ruộng Tự-diếu, lập người Chủ-tự, mỗi năm cúng tế phụng thờ, đề ghi nhớ công nghiệp những kẻ đồng bào ta đã liêu minh đem giọt máu đào đổ xuống trang sử vẻ vang quê người, gọi có tiếng thơm muôn kiếp.

Được như thế thời người còn kẻ mất đến được vinh hạnh biết bao!.

Trẻ mắc vì ăn măng

Độ rầy trẻ mắc quá, những người nghèo không thể mua được mà ứa nhà cửa ở, xem làm nơi tể lậu quá. Xét ra xi cũ ăn măng, trong một làng, một ngày người ta ăn có 20 mụ măng, kể ra thật trong một xứ mỗi tháng hết 4000, cho đến 5000 mụ, là số ít nhất, mà lại mỗi năm chỉ ăn măng có sáu tháng mà thôi.

Ước ao rằng quan trên sẽ dụng phương cấm sự hại ấy cho ngay thời dân được nhờ lắm!.

Faifo

Cáo đội lốt hùm

Mới đây ở chợ Trung-phước có xảy ra một chuyện đáng buồn. Một tên kia, sang làm lính thợ bên Mầu-quốc, năm ngoái làm bệnh được về quê hương; nhà đã nghèo, tính lại ngang. Chàng có công việc gì làm, nay nhân có lính từng chinh mới về, nó bèn mượn áo, quần, giày, mũ sắt, mang vào rồi đi làng này làng nọ dọa người mà lấy của! Một hôm nó đến làng Phường-dông, nhân đây có đám hát nó bèn vào quán ăn uống no say, song lưng túi lặt ngất; Kỳ kèo mãi sau mới bảo tên quán đi theo, nói đòi bạc giày rồi sẽ trả cho. Dắt tên quán đi vạt vơ đến chỗ kia gặp một đám cũng phủ thủy, nó bèn vào nạt nộ, đòi phá tán, họ cho được hai đồng? Tên quán tưởng nó có tiền thì nó trả, ai ngờ nó đem tiền sạch ngay? (nghĩa là nó muốn tên quán đi theo nó cho có bạn) sáng hôm sau nó mới đến Trung-Phước, nghênh ngang, đến hàng rượu bắt họ cho rượu, đến hàng thịt, lấy thịt. Thật là ăn cướp song ai thấy bộ mũ ấy, áo ấy, giày ấy cũng đều sợ nể cả. Sau đến nhà một người khách kia, lấy ngang hai chai rượu không trả tiền. Người khách đã không thêm đòi sợ lời thôi, nó lại còn vạt vơ hỏi đòi

tờ bạc giấy hai chục. Nói thế mà không lời giấy ra (có đầu mà đưa) sau nói ngược ngay rằng người khách lấy giấy rồi không đưa bạc lại. (quần ngang tàng thế!) Nó la to lên và muốn xông vào ăn đã người ta. Người khách cho người nhà ra xô nó ra cửa thì nó liền đầu vô ngay với tên tớ nhà! Làng xóm nghe được liền nói mô lẻo, lại xúm bắt tên hung đồ ấy mà gông lại Kín hẻo thì ngang-tàng quá ghê mà bây giờ chịu ngồi một chỗ có lại có cái gông tre thật dài.

Cũng đáng thương là đã có công giúp nhà nước, song thật quá ghét vì mới có mấy tháng ở xứ tự do, mới có hơi tẩm sơ, qua cái hơi này mình mà hiểu lắm mà lại về dớp phá đồng bào!! Nghe đầu làng đã giải tên ấy lên giao quan trên trừng trị.

Lời rao

Xin ghi nhớ rằng, muốn mua **Sư-Phạm-Học-Khoa** cho trẻ nhà rèn tập, khá gọi mua trước ngày 15 aoút chớ trì hoãn mà trễ. Giá trọn năm và trọn số. 12\$00

GIÁ RIÊNG

Xấp cho lớp Đồng-ấu 2 00
Xấp cho lớp Dự-bị. 2 00
Xấp cho lớp Sơ học. 2 00
Người ở Saigon và Chợ-lớn được trả góp mỗi tháng là đồng trước 2\$00 rồi mỗi tháng góp 1\$00 cho đến tất giá.

Thuốc-lá

(Tiếp theo)

Ta chớ nên để tâm đến những lời nói gớm ghê của những nhà phản-đối sự dùng thuốc-lá, vì nhiều khi chính những nhà ấy cũng chẳng nhận được thuốc-lá, và những lời lý-thuyết của những nhà ấy thường hay trái với những biên tổng-kê có bằng cơ đích xác.

Vậy ta có thể hút thuốc-lá nhẹ của Yên-diệp công-ty trồng ở Đông-dương, hái ở Đông-dương và chế ở Đông-dương. Trong nhà nào cũng nên có thuốc-lá hiệu Coq, hiệu Scaferlati Supérieur, thuốc vắn rồi hiệu Coq, Favorites, Métropole, Alliés, thuốc xi-gà hiệu Mandarin, Bouquet, Lotus, và Narcisse.

Những thuốc của Yên-diệp công-ty là những thuốc thiện hợp nhất cho người Đông-dương, vì thuốc ấy đã hợp thủy-thổ xứ Đông-dương rồi.

Trong buổi chiến-tranh mới rồi, mà Đại-pháp đã được chiến-thắng về vang, ta có thể nói rằng lúc bấy giờ năm sương trong nơi chiến-hỏa, các nhà binh-sĩ ta không còn có hề bận gì quý hơn là điều thuốc hoặc điều thuốc ấy mà các nhà quân-sĩ trong gần 5 năm trời vẫn tươi cười vui vẻ, giữ nhau với giấc Đức giã-man mà sau này đã đuổi ra khỏi hang kín chỗ chiến-trường mãi đến đông lạnh Nhật nhĩ-man.

Vậy ai quen hút thuốc-lá cứ bình-tâm mà hút, mà hút thuốc khi xem khói xanh bay lên cuộn cuộn mà chiêm nghiệm, thì những nỗi buồn rầu cũng tan bớt, những chiến đau đơn cũng nhẹ đi vậy.

C. H.

Văn Uyển

(Variété littéraire)

« Ngọn đuốc thành-công bóng đã lò
« Nhà Nam rồi khắp nẻo đen-mò
« Lá cờ Tam-sắc thêm lừng-lẫy
« Đường đất Lục-châu hời hợt-lo
« Cờng-Giới trời Tây bên sức giữ
« Ván-minh cõi Á kiếp thời cho
« Từ đây quét sạch lân binh tỏa
« Nổi tiếng thây nên nổi tiếng trò

NGUYỄN-KINH-THI

Một bếp nhúm phen đã mây lò! (1)
Pháp, Nam hiệp lực đã lần mò.
Đại cớm: dân Pháp lòng lo lắng;
Bầu nước: người Nam dạ lắng lo.
Đức dầy binh mang rồi đại bại;
Pháp rầy áp chế mây đều cho! (2)
Từ đây máu-quốc lo khai hóa;
Ở ở Đông-bang giới bước trở-

ĐĂNG XUAN-CUONG

Arpenteur du service du Cadastre
Saigon

(1) Bấy lâu Đại-pháp đã chiếm trị xứ này
xứ kia và xứ Nam-việt mình mà làm thuộc-địa.

(2) Đại-pháp thắng trận đã ép buộc mây
đều cho Đức quốc thường bồi cống nạp.

Phan-thiết, le 5 Août 1919,

Monsieur,

Nay nhơn dịp rảnh, tôi tạm ít lời
cung kính xin chúc mừng quý ông đều
được yên hòa phúc lộc.

Mấy lúc nay quý ông đã cầm chuông
cảnh tỉnh, đăng báo cho các nơi, thêm
một cái việc kiên thừ cho đại nhân tài
từ biết là chừng nào! Dầu trông ngò hẹp
hàng cũng đều biết việc hay trong
xứ khác. Trong báo chương của quý ông
lại có thêm thi văn vào để cho kẻ văn
nhân tài từ lồi củ được mượn tích mà
tiêu khiển. Tuy rằng b ở văn minh bước
tới, việc thi họa cũng ít cần dùng, nhưng
bỏ đồ hư văn mà phỏ vào thực dụng, để
cho dễ nhớ mà nương theo thì lại cũng
hay lắm. Huống chi các nước yêu mình
như quý báo hộ cũng lấy thi vào đề mà
rèn đức cái tư cách tự thanh niên! Như
vers, fables đều có rimes cũng dễ để cho
dễ nhớ mà ăn ở nương theo đường luân
lý. Nên sau khi tôi đọc mấy câu thi quý
ông diễn vào trong báo, thì tôi lấy làm
vui vẻ quá và cảm ơn quá.

Tuần này tôi có thấy bài thơ của Quý
quán ra như vậy: *Thầy-dại-pháp thành
công, trò Việt-Nam tấn bộ.*

Tôi cũng có làm đề giấp sự vui cho
quý ông, nhưng tôi lại nghĩ tôi học thức
thô sơ, tài năng cực sức. Nếu như bài
tôi làm sau này mà được vừa lòng quý
quán mà được đăng báo thì tôi xin cảm
ơn vô cùng, nếu như không thì xin quý
ông đừng để cho tôi một tiếng cười thì
sau tôi sẽ vui vẻ mà học thơ quý ông
dạy g.

Thầy-dại-pháp thành công.

Trò Việt Nam tấn bộ.

Lò, mò, lo, cho, trò.

Bài làm. — Đuốc-hóa văn minh lửa
nổi lò.

Thầy trò công nghiệp để tìm mò.
Sông Xen (La Seine) mua-hóa cơ em

Rừng-quê ngành cao học-hu lo;
Vàng ngọc sẵn lò khuôn giống tôi.

Xanh chàm in sắc đội trời cho.
Thăng bình gặp hội đổi mặt sắt.

Trông gió đưa-thèo lại có trò.

NGUYỄN ĐỨC-THUẬN

Giáo-sư-Phan-thiết.

Dận tích. — Mưa hóa là thấy tác
thành cho học trò. Cờ: là cá cờ, là một
thứ cá rất dữ tợn, cờ em thăm thì vì
nước Allemand bị thua, Rừng quê: là
quê-lam hiệu nước Nam mình ngày xưa.
Ngành cao là tấn bộ.

Học: là chim bách thiết, tục gọi là
chim chàng học Xanh chàm; chỉ nghĩa
là thầy trò, mà ý nói rằng mình đội ơn
nước Bảo hộ dạy lâu rồi sẽ giỏi bằng.

Trông gió tin theo là sau mình học giỏi
mình lại dạy người khác, xứ khác.

Tự-vị Pétrus Ký

Cuốn tự-vị Pétrus Ký Langsa
dịch ra quốc-âm, in lần thứ nhất
đã hết lâu rồi Bởi nhiều vị muốn
mua mà không có, nên nhà-in
Union in lần thứ 2e édition giúp
ích cho trong xứ. Tuy giấy còn
mất mặt lòng giá bán cũng không
đổi Cứ mỗi cuốn sáu đồng (6\$00).
Mà vị nào muốn mua trả bạc
trước bây giờ, lại để cho nhẹ giá
hơn năm các, là trả năm đồng
rưỡi thôi.

Muốn mua cứ việc để gởi ngay
cho:

M. Nguyễn-văn-Cửa

Directeur de l'Imprimerie de
l'Union, 157 — Rue Catinat — 157
Saigon.

THAI

(Devinettes)

Độc-giả liệt-quí đã có lòng mua vui
đáp thái của Bồn-báo, Bồn-báo xin nhắc
liệt-quí nhớ rằng mỗi phong thơ nào đáp
thai phải gạnh ngoài bao cho biết đáp thái
số mấy và phải gạnh cò theo phép. Bồn-
báo chẳng hề chịu nhận lãnh những thơ
phạt để gởi cho Bồn-báo.

Khá nhớ, khá nhớ!

THAI SỐ 37

Gió trắng còn dợn màu hồng,
Mà mang tiếng dựa cửa Không
với đời.

Tên một thứ trái

Câu thai này, ai đáp trúng sẽ đăng
thưởng y lời rao.

Lời rao đấu giá

(Avis d'adjudication)

Tỉnh Bà Rịa

Chỗ và ngày giờ đấu:

Tại tòa bố Bà Rịa, 20 Août 1919,
chín giờ.

Đồ lãnh chịu

Chịn sỏi đá xanh dùng đồ những
đang trong làng số 2 và số 3.

Sức độ chừng:

1200 thước vuông (cubes).

Thế chung quyết:

Trăm đồng (100 \$ 00).

Chỗ để Bồn-uớc giao kết cho coi:

Tòa Bố Bà Rịa.

Nhàn đàm

(causeries)

Thằng nghèo có trí

Tên Mít qua tòng nọ, gặt lúa mượn,
mang mùa thu công cũng đăng ít chục
quần, mà hề có tiền thì nó sanh ra cò
hạc, rồi thua hết, Mít mới nghĩ rằng:
« Nếu mình về, mà không có tiền cho
con nó ăn, thì ắt nó rầy; tuy vậy mà cũng
phải đánh liều nhắm mắt, chớ biết sao bây
giờ! Ngặt nỗi cách trở đồ giàng, mà biết
làm sao về cho tới nhà, lại lấy chỉ làm sớ
phí! Tính tới xét lui, bèn ngồi dựa cội
cây khoanh tay mà nghĩ mát. Xảy thầy
dạng chú xả xả đi tới; Mít mới tính
thăm một kẻ, lam bộ say, con mắt lim dim,
như người buồn ngủ, còn miệng thì nói
lớn rằng: « Nghĩ lại chủ-cả, xả-tổng,
dầu ông Huyện tại tỉnh đi nữa, cũng
là thua tôi hết thấy! » Chú xả nghe Mít
nói xút phạm như vậy, thì giận, bèn hỏi:
« Thằng kia, mày ở đâu tới đây, lại dám,
buồn lời lộng ngôn như thế? » Mít rằng:

«Tôi vốn ở tại tỉnh Hà-tiên, tỉnh An-bình, qua đây tìm ăn; chẳng hay lời tôi nói đó có cang chi tới chú-xã, mà chú hồng hỏi tôi?»

—Mấy nói chẳng cang chi tới tao bả, hỏi để tao dãi mảy qua quan Huyện cho mấy biết mặt. Nói rồi, Bền biểu Mít đi theo về nhà việc, đoạn dạy biện làm tờ phúc bẩm rồi biểu Mít ký tên. Mọi việc vừa xong, kẻ nghe dưới sông có người hỏi: «Trên nhà việc có đi Hà-tiên thì xuống mà đi, kéo trẻ nước!»

Chú xã lật đặt khăn áo đi với Mít xuống đò, nhằm Hà-tiên trực chỉ. Đò chạy ra khơi, chú xã lấy làm đẹp dạ, vì thấy sóng xao xao bủa khắp dưới gành, sao tó tó mọc đầy trên đánh. Đò đi hai ngày một đêm mới tới Hà-tiên; chú xã vội vả trả tiền, bước lên. May lại gặp lúc nhà hầu khai cửa, chú xã dẫn Mít vào, lay quan và đứng phúc bẩm lên; quan Huyện xem qua mới rồi là thăng Mít; bèn hỏi rằng: «Mít, sao mấy dám nói phạm thượng như vậy?» Mít trả lời rằng: «Bẩm tôi nói đó rất nhảm có chi phạm thượng; xin lượng trên xét lại cho tôi nhờ.» Ông Huyện liền dạy chú xã ra ngoài, để Mít đó cho ta liệu hỏi. Quan Huyện mới tiếp hỏi sao rằng nhảm: Mít thưa: «Nếu ông hỏi thì tôi phải thưa ngay. Thiết ông thua tôi cái nghèo!» Ông Huyện nghe nói như vậy tức cười và xét kỹ thì nó không có tội chi, quan Huyện cho về, và cho năm đồng bạc, nghĩ vì Mít là bộ hạ của ông khi trước. Mít lay quan Huyện rồi bước ra ngoài; ra tới cửa thấy chú xã chờ đứng đó, Mít mới thưa với chú xã rằng: «Xin thỉnh chú xã vào quán đây, bần dùng với tôi ít chén cho vui, tôi thiết lấy làm cảm ơn chú vô cùng.» Chú xã trả lời: «Tao chẳng biết uống rượu, còn mấy làm sao chẳng, giận tao, lại còn cảm ơn tao à lý gì?—Tôi cảm ơn chú là phải lẽ, vì tôi nhờ chú mà về được tới nhà tôi.» Chú xã còn hỏi với nữa: «Vậy chứ ông Huyện xử mấy làm sao?» Mít trả lời: «Tôi có lỗi chi mà xử tôi, nay tôi thưa thiết với chú, số là chú không rõ, tôi nói các ông thua tôi là thua cái nghèo mà thôi chứ!» Chú xã nghe nói mấy lời, lấy làm thẹn mặt; tưởng chuyện này mình kim chút công khen, ai hay đầu mình lại mất kẻ hàng Mít, «Thôi Mít mấy đi đi, tao còn mắc lên giả từ quan Huyện, rồi về thăm An-bình.» Mít thấy bộ chú xã

hỗ người, miệng chum chiêm cười và nói đưa ít tiền mà rằng:

«Thưa chú tôi về; tôi xin kính thăm thăm xã và cũng cảm ơn; mà tôi qua gặt lúa nữa, rồi có thua, lợi sông về, chả dám làm nhọc công đưa đón!»

Bùm..., Bùm..., Bùm...

Báo việc quan

(Partie officielle)

Vì lời nghị quan quyền Thông-độc Nam-kỳ ngày 10 juillet 1919.

Thăng chức kể từ ngày 14 juillet 1919.

Trong hàng Viên-chức sở Tạo-tác
Lên chức Planton-chef hạng nhứt,
lương 250\$00

M. Trần-văn-Ty nguyên Planton-chef nhì hạng.

Lên chức Contre-maitre nhứt hạng, lương 720\$00

M. Ng.-văn-Yên, nguyên Contre-maitre nhì hạng.

Lên Contre-maitre nhì hạng, lương 660\$00

M. Lê-văn-Khuê, nguyên Contre-maitre tam hạng.

Lên Chef-Ouvrier tam hạng, lương 378\$00

M. Nguyễn-văn-Chính, nguyên Chef-Ouvrier tứ hạng.

Trong hàng Điều-Dưỡng Bồn-quốc thuộc Y-viện

Lên chức chánh Điều-dưỡng nhì hạng, lương 660\$00

M. Châu-đắc-Văn, chánh Điều-dưỡng tam hạng (Choquan).

M. Nguyễn-văn-Tường, chánh Điều-dưỡng tam hạng (Thudamot).

Lên chánh Điều-dưỡng tam hạng, lương 600\$00

M. Lê-quang-Hoa, Điều-dưỡng thiết thợ nhứt hạng (Bentre).

Lên Điều dưỡng thiết thợ nhứt hạng, lương 540\$00

M. Chung-văn-Chi, Điều-dưỡng thiết thợ nhì hạng (Cholon).

M. Lê-thanh-Tường, Điều-dưỡng thiết thợ nhì hạng (Cantho).

M. Võ-bành-Vân, Điều-dưỡng thiết thợ nhì hạng (Bentre).

Lên Điều-dưỡng thiết thợ nhì hạng, lương 480\$00

MM. Ta-v-Hoe Điều-dưỡng thiết thợ tam hạng (Rachgia).

Lê-văn-Huê (H. Drouhet)

Trình-thám tiểu thuyết

Sự kinh-khùng trong hồ Ê-ri-ê
CỦA CAO-HẢI-ĐỀ, diễn nôm.

Quán rượu của Tổng-da-Lợi

Đêm kia, nhằm tháng Septembre, trời lạnh và tối. Gió Bắc thổi ào-ào, mây đen trên trời bay cuộn cuộn, một chập kẻ mưa dồ như xối.

Cái thành nhỏ kẻ bên hải-khẩu Lộ-Vân, thuộc về hướng Nam cương giới đất On-ta-di-ô, bên mé hồ Ê-ri-ê; lúc còn nhiều chỗ hoang-vu. Trên đường vắng bóng người qua lại song trong mây quán rượu gần mé hồ thường tới lui những bọn mạch-lô, còn đèn và chạp rạo rạo mà thôi.

Dưới hồ người ta lại thấy, đầu này một khóm, đầu kia một chòm, đèn của những tàu đã neo; ngó ra ngoài khơi, đoàn tàu tuần qua lại ánh rọi sáng lòa, tuần đo trong chỗ nước mênh-mông này. (Người ta biết rằng hồ Ê-ri-ê độ gần bốn ngàn năm trăm kilômètres vuông), mà canh giữ ngày đêm.

Anh lửa lao-xao trên lưng sóng, mà khi ấy nếu lưu-tâm chủ-ý thì thấy một chiếc thuyền nhỏ vào bên—một chiếc thuyền nhỏ một người chèo, và rặng sức chèo cho khỏi xao động, nép theo bóng mây chiếc thuyền to xáng neo dựa mé hồ.

Người ấy chèo thuyền đến nơi bên lên, trong một chỗ rất tối, không kim chỗ có thang mà lên cho dễ, lại ngừng trong tối, dưới một cái thang sắt chạy dài lên mực-thạch.

Người ấy bước tuyền vào thang rồi bỏ lên bờ. Mà trước khi bước chơn lên bờ thì đã cố-ý ngước đầu xem trên phía vách tường, và thấy chắc rằng trên bờ đã thừa kẻ lại người qua, không ai thấy và, đoạn mới bước tới.

Khi ấy và nhảy lên đất bằng và đi vào một cái quán rượu, cửa còn mở, bên cửa có vẽ chữ «Quán của Tổng-da-Lợi», chữ đã tróc phai coi không rõ.

Đền đó và ngừng lại một lát và ngó xem bốn phía đoạn mới vào quán. Và hệ sức dự-phòng từ khi bước chơn lên bờ. Khi và đi vừa dặng trâm bước thì dặng sau một cái bàn-quầy máy lò dặng mọi người nữa.

Khi người chèo ghè nhỏ vừa khuất bóng vào tiệm Tổng-da-Lợi, người mới đèn sau liền thôi tu-hít một tiếng, kẻ nghe dặng kia bên có tiếng trả lời, cách một phút,

một người khác nữa núp ẩn trong khe trứ đồ đi ra và theo người trước.

Hai người ấy nói chuyện nho-nhỏ một lát, đoạn dắc nhau vào quán Tổng-da-Lợi. (Thầy ăn mặc y-phục những đầu, đi giày da, nón rộng thì biết rằng bọn mạch-lô).

Khi hai người ấy vào một căn phòng thấp và khói khảm khảm; ngồi trong một góc kia, trước một cái bàn nhỏ để trông.

Người mạch-lô thứ nhứt nước da bị nắng ăn nám đỏ, và 1 hàm râu đen xe lộn. Cũng người ấy mở chuyện nói trước hết, và nói thôi không ngớt và rất có mực thước với người đồng đi với và là một người còn trai, mặt mày sáng suôi, lịch-xinh, ngồi lóng nghe tự-sự.

Người cả quán chớ ai lưu tâm đến hai người mới vô sót. Bề ngoài họ giả dặng cho thiên hạ tin rằng là người có tới lui thường. Song kỳ-trung họ mới bước chơn vào quán một lần thử nhứt.

Nếu người ta để ý coi bọn ấy, thì thấy họ thường liếc xem không ngớt. Mà họ rất lưu tâm nhứt là người mới vô quán trước họ, ấy là người chèo chiếc thuyền nhỏ. Người ấy ngồi trên một cái bàn nhỏ

TRƯỜNG

Nguyễn-xích-Hồng

Hội thi bằng-cấp Tốt-nghệp An-nam (diplôme d'études complémentaires).

Có một trò đầu:

Lê-văn-Thọ (Trò này mới đầu bằng-cấp sơ-học một năm rưỡi) décembre 1917. Nay thi đậu được hai bằng-cấp Tốt-nghệp. Tốt-nghệp Tây (B.E) và Tốt-nghệp Annam (diplôme d'études complémentaires).

Hội thi bằng-cấp sơ học (certificat d'études primaires)

Năm nay tuy bài thi thiết khó song trường Nguyễn-xích-Hồng đi thi 14 trò đầu được mười.

Nota: Nhập trường tới đây (15 Août) có hai thầy dạy thiết giỏi.

Lớp tư: M. Đặng minh-Trư.

Lớp năm: M. Nguyễn-văn-Tươi, mỗi thầy đều có hai bằng-cấp Tốt-nghệp Tây (B.E) và Tốt-nghệp Annam (diplôme d'études complémentaires).

Nº (83) FEUILLETON DU 11 AOUT 1919.

ROMAN

OÁN HỒNG-QUẦN

Phùng-kim-Huê

(Ngoại-Sử)

HỒI THỨ TƯ (tiếp theo)

— Phải người thôi làm nhà-máy rồi người mới về Hướng-cảng lập-nghiep chẳng?

— Bẩm phải.

— Chưa bởi đâu mà dưng sự nghiệp?

— Bẩm của của tôi chất lot từ buổi mới vô làm nhà-máy cho tới ngày ra đi, kẻ đã mười năm, nhờ có của tiện tân ấy, về Hướng-cảng cưới vợ lo làm ăn, của chồng công vợ, lâu ngày mới thành vốn lớn.

— Khi từ Chợ-gòn mà đi, vốn người dặng bao nhiêu?

— Bẩm dặng trên năm ngàn.

— Sự nghiệp người ngày nay dặng bao nhiêu?

— Bẩm trên trăm muôn.

— Buôn bán cách gì mà lợi mau giữ vậy?

— Bẩm mỗi nghề đều có chỗ bí-mật, trong cuộc buôn bán cũng có mầu-nhiệm vậy chứ.

— Vì sao người thôi làm nhà-máy mà đi, thôi trong lúc nào?

— Vì nhảm thế không khá, nên thôi ra mà lo buôn bán.

— Thôi hồi nào?

— Thôi năm tôi ba mươi bốn tuổi.

— Khi người thôi có làm ra lẽ phân minh chẳng, nghĩa là có xin với chủ nhà-máy mà thôi hay là bỏ mà đi ngang?

— Bẩm, tôi có xin thôi chứ.

— Vậy thì người thôi trong lúc nhà-máy với chủ nhà-máy bầy còn?

— Bẩm còn.

— Vì sao trong lúc nhà-máy cháy có người ở đó?

— Bẩm, có đầu, tôi đã đi rồi hơn một tháng, tôi mới nghe đồn tới Hướng-cảng vụ cháy nhà-máy chứ.

— Khi người còn làm tại nhà-máy người có chút tình riêng nào với Phùng-kim-Huê chẳng?

— Bẩm có, tôi có ý muốn cưới nàng làm vợ.

— Người có cho Phùng-kim-Huê mượn vốn bán buôn chẳng?

— Bẩm có.

— Sau vì có nào người đòi vốn lại và kẻ với chủ không cho Phùng-kim-Huê bán và thấp đèn đầu lửa trong vòng nhà-máy nữa?

— Vì Phùng-kim-Huê làm sai phép nhà, không lý tới bằng kim miệng bình chờ sanh hậu họa. Tại tôi chẳng giàu, nên nằng mới giận mà phụ tôi, đi tư tình với người khác; còn nước gì mà không đòi bạc lại.

— Vậy chẳng phải người ép Phùng-kim-Huê không dặng, người giận kẻ nể và đòi bạc lại sao?

— Bẩm không, tôi có ép duyên nàng đâu.

— Vậy chứ người không có gởi thơ làm dợ Phùng-kim-Huê nếu chẳng ưng người thì người gieo họa sao?

— Bẩm không.

— (Quan Bồi-thăm lấy thơ của Trang-sư Triệu bát-Uu mới nộp đưa ra và hỏi:)

Thơ này là thơ nào, chẳng phải thơ của người gởi cho Phùng-kim-Huê sao? (Năm-Xuông ngó coi mà không trả lời:)

Khi người gởi thơ này rồi, qua đêm sau người có tới ép Phùng-kim-Huê ra cầu cho người nói chuyện chẳng?

— Bẩm tôi có mời chứ không có ép.

— Người với Phùng-kim-Huê có gặp mặt tại cầu hay không?

— Bẩm có, Phùng-kim-Huê có bóng con ra đó nói chuyện với tôi.

— Người nói với Phùng-kim-Huê những lời gì?

— Tôi hỏi Phùng-kim-Huê ưng tôi hay không xin nói dứt.

— Phùng-kim-Huê nói sao?

— Vì Phùng-kim-Huê đã có tình-nhơn, nên quyết chẳng ưng tôi.

— Người không có nài nỉ với Phùng-kim-Huê mà Phùng-kim-Huê không chịu sao?

— Bẩm không, không ưng thì thôi chớ nài nỉ làm gì.

— Người không có nói như kẻ người nghèo, vốn mấy ngàn không đủ, thì người có sẵn bên tay trăm muôn kia sao? Như chịu thì cùng nhau đồng lòng đem lấy rồi đi xử khác.

— Bẩm có, song là lời tôi phớt-phình văng.

— Phùng-kim-Huê có hỏi người của trăm muôn ở đâu mà sẵn, không?

— Bẩm có, tôi có kim lời đặt để mà chỉ cho nàng biết nữa.

— Lời đặt để của người ra sao?

— Tôi nói chủ nhà-máy tin cậy tôi, giao chìa khóa cho tôi, trong tủ có châu báu vàng bạc dặng trăm muôn, như nàng chịu cấp của ấy đốt nhà-máy mà đi xử khác.

(Còn nữa)

Mộng-huê-Lê

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn
hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông L. SOLIRÈNE, nhứt hạng bào-chê sư, kê nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử
có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn ĐƯỢC-TÁNH LỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

Đã bên kê tử. Người chủ quán là một người tay chơn vạm vỡ tư cách thiệp thiệp mặt rộng và vàng vấy đầy những mồi, lúc ấy bước lại gần người ấy, thì người ấy tỏ sắc vui-vẻ. Tổng-đa-Lợi nháy mắt lắc đầu ra dấu. Tổng-đa-Lợi đem 1 ly rượu để trước mặt tên mạch-lô, thừa dịp ấy mà lên đưa cho và một cái thơ và liền lật-đặt lò vào túi. Rồi nói lia với nhau ít tiếng, người chủ quán đưa qua hai người đang ngồi nơi đầu bàn kia vừa cười vừa nói hơi rượu bay nặc nồng:

— Chào quá khách! Tôi lấy làm hạnh mả tiếp hai ông!

— Người mạch-lô già trả lời lò đầu rằng mình muốn dùng nước chơn là rượu: Nếu ông có lòng tốt, ông sẽ kể chắc rằng chúng tôi sẽ đến nữa!

— Ôi! Trong lúc này tôi cũng chắc nhờ ông chiến cô... Ông muốn dùng vật chi?

— Rượu Huít-ky và nước đá cũng đủ.

Tổng-đa-Lợi gạt đầu và trở lại kệ đi ngan chỗ người mạch-lô ngồi một mình và nói:

— Đợi một chút nữa. Gia-Đạt để tao hỏi-âm cho mấy đem về.

Tên mạch-lô nói lời thôi ít tiếng, lưng ly rượu ực một hơi và đưa cho chủ-quán rót thêm. Tổng-đa-Lợi thấy đãi hì người mạch-lô lạ và dĩ coi các bàn ai này đều có đồ dể dùng hết.

Đầu đó xong xuôi, người chủ quán ra sau, tức thì có một người đàn bà mập ú, quần áo lỏa loẹt ra ngồi thế nơi kệ.

Nhiều người mạch-lô ngồi bàn kế bên hai người lạ ấy, lấy làm chăm chỉ nghe thuật chuyện: Tức thì có một người trong hai, vồng vò bàn một cái rất mạnh và hét thảy những lý đến ngã nghiêng ngã ngửa. Người mạch-lô ấy tay cầm một tờ nhứt-báo xếp lại và nói:

— Bàng cường nhưn đã khuấy rồi hồ này, mới gây ra một việc nữa. Thật quá trời! Hãy nghe nhứt-báo thuật chuyện hồ E-ri-ê, trong báo Thăng-sanh-hoa-nhụy!

Cả thảy đều nín lặng, lắng nghe, người mạch-lô liền đứng dậy, như muốn đọc cho nghe cho rõ, mới đọc như vậy:

(Sau tiếp)

Pháp-Việt Khách-lầu

(HÔTEL DE FRANCE)

Nº 157 Rue Catinat Saigon

HUỲNH HUỆ KÝ, QUẢN LÝ

Kính cùng quý ông qui bà rõ, tôi là chủ tiệm ngũ Nam-hồng-Phát Saigon, nay tôi cũng làm quản-lý tiệm ngũ Pháp-việt Khách-lầu số 157 đường Catinat, tôi mới sửa lại cho vừa ý quý ông và qui bà, phòng rộng mát, sạch sẽ, có đường sắt, ván gỗ, nước trà và có chỗ tắm gội thông thả, xin quý ông qui bà thừa dịp đi Saigon, ghé lại tiệm Pháp-việt Khách-lầu mà nghỉ, thì tôi sẵn lòng tiếp rước quý ông qui bà luôn luôn.

Giá tiền phòng

Ngoại hạng	24 giờ	1\$60
Hạng nhứt	24 "	1 40
"	nhì 24 "	1 20
"	ba 24 "	1 00

Lò Rượu Đông-dương

LỜI RAO

Hội nhà-máy Langsa đặt rượu trong cõi Đông-dương kinh rao cho bá-tánh hay rằng: kể từ ngày 1er Juillet 1919, nhà-máy rượu sẽ đứng bán rượu của lò đặt ra cho các quán bán ngay như vậy, lợi cho chủ quán, lợi cho người uống rượu vì rượu ngon mà giá lại nhẹ.

Hãng đã lập tiệm nhánh trữ bán trong châu-thành các tỉnh và trong các quận lớn thuộc Nam-kỳ và Cao-man.

Muốn hỏi đều chi, xin hãy đến nơi tiệm số 2 và số 4, đường Lareynière, Chợ-lớn, hoặc nơi lò rượu Chợ-lớn Bình-tây.

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chủ vị muốn mua một cái nhà máy xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy đúng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chủ vị muốn bán tính giá riêng đặt mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay lúa, đồ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy đến khi vận vắn, nói tắt một đều nghĩa là chạy được.

Nếu chủ vị muốn cách dễ trả tiền và thì hành cho gấp các việc của chủ vị sai khiến, thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng này sẽ chỉ các điều cần ích cho, hoặc đưa coi kiểu thử (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng có rằng đã có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

TRẠI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CẦN

Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại chợ Lái-thiên, đường Abattoir

Trại tôi dùng toàn cầm-lai, trắc, gỗ đóng các món theo kiểu kim thời.

mặt cầm-lai, thanh cần hay không
mặt gỗ liền bốn kiểu.
mặt cầm-lai, thanh cần hay không
mặt gỗ liền, bốn trụ, một trụ.

Bàn lều 12 trụ, bàn rượu, bàn Salon, bàn viết.

Tủ áo, tủ rượu, tủ thờ cần hay chạm vàng bạc, hai, một, vắn, vắn.

Quý ông muốn đặt xin gọi kiểu hay là đến tại nhà tôi lựa mua đồ có sẵn.

THUỐC HAY

Le meilleur des médicaments.

Nếu chủ-tôn đau, tí vị, ăn không được, tiền, trong bao tử hay bị bọ, khó chịu, biếng ăn thì chủ-tôn hãy mua rượu Quina Centisane mà uống một ly nhỏ trước bữa cơm, rồi sau bữa cơm uống một ly nữa.

Rượu này có bán trong các tiệm hàng-xén

Tại nhà in "Imprimerie de l'Union" có bán sỉ và bán lẻ các thứ thơ, tường và sách vở kể sau đây, vì nào muốn mua xin viết thơ cho M. Nguyễn-văn-Cửa, Directeur de l'Imprimerie de l'Union 157, Rue Catinat Saigon. Vì nào mua sỉ thì sẽ có được tiền huê hồng

1 Tam-quốc điển nghĩa de 1 à 31	Mỗi cuốn	0\$40	46 Ngũ-hồ bình-nam de 1 à 5 từ		
2 Phi-lông de 1 à 11	"	0 40	1 đến 4, 0\$40 cuốn thứ		
3 Phần-trang-lầu de 7 0\$20 à			5 0\$25.		
8 0\$30					
4 Ngũ-hồ bình-tây de 1 à 9	"	0 40	47 Sách dạy làm bánh	Mỗi cuốn	0\$30
5 Gia-dâm de 1 à 12	"	0 30	48 Bản đồ n. kiem.	"	0 30
6 Thuận-trị quá-giang de 1 à 2	"	0 40	49 Bản đồ tranh	"	0 50
7 Tùy-dương de 1 à 2.	"	0 40	50 Bài ca 8 người	"	0 30
8 Dương-vân-quảng de 1 à 2.	"	0 40	51 Kim Vân Kiều.	"	1 00
9 Long-dô công-án de 1 à 4.	"	0 40	Kim Vân Kiều (có hình)	"	2 00
10 Mộng-trung-duyên de 1 à 4.	"	0 40	52 Chuyện đời xưa	"	0 50
11 Mai-lương-ngọc de 1 à 4	"	0 40	53 Đồng âm tự vị	"	0 40
12 Nhạc-phi de 1 à 27	"	0 40	54 Syllabaires annamites	"	0 06
13 Tiết-dinh sang chính-tây de 1 à 11.	"	0 40	55 Nhân nguyệt văn đáp.	"	0 30
14 Tam-hạ nam-dương de 1 à 5	"	0 40	56 Kim túy tình từ	"	1 20
15 Truyện-dốt-xưa.	"	0 50	57 Thiệt hành điển học	"	0 50
16 Tam-tự-kinh.	"	0 50	58 Thiệt ác hữu báo	"	0 10
17 Văn-tiên.	"	0 40	59 Tiêu thiết nghiệp.	"	0 10
18 Nam-kỳ phong-tục de 1 à 2.	"	0 40	60 Vocabulaire français anglais et Annamite	0 70	
19 Sử-công de 1 à 2.	"	0 25	61 Vocabulaire et chinois	0 80	
20 Thoại-khanh châu-tuần	"	0 30	62 Petit atlas de la Cochinchine	1 00	
21 Nam-nữ hôn-nhơn de 1 à 2.	"	0 40	63 Cours Gradué de langue française	0 40	
22 Lâm-sanh xuân-nương	"	0 30	64 Nam phong.	mỗi số	0 40
23 Lâm-sanh lâm-thoại.	"	0 30	65 Nữ tặc.	0 25	
24 Phụng-kieu lý-dáng.	"	0 35	66 Passe-temps	0 40	
25 Nhị-thập tứ-hiếu	"	0 30	67 Cách dạy làm bánh	0 40	
26 Vạn-huê-lầu de 1 à 6.	"	0 40	68 Histoires d'Annam	0 35	
27 Trần-minh khổ-chuối.	"	0 20	69 Leçons élémentaires de Géographie	0 35	
28 Tứ-dân thủ-thứ.	"	0 10	70 Lectures françaises	1 50	
29 Thiên Hương.	"	0 30	71 Bát vật sơ-đọc nhập môn	0 35	
30 Thạch-sanh lý-thông	"	0 30	72 Toán pháp.	0 60	
31 Tường Tam-quốc quá-ngu- quang.	"	0 40	73 Recueil d'exercices sur le calcul différentiel	1 00	
32 Tường Tam-quốc Tam-cổ-thảo- lư	"	0 45	74 Ngồi bút tính	0 25	
33 Tường Phong-thần	"	0 40	75 Quân anh kiệt de 1 à 3.	0 40	
34 Kim-Vân-Kiều.	"	0 60	76 Chánh đức du Giang-nam de 1 à 4.	0 30	
35 Kiều phú	"	0 20	77 Dictionnaire Annamite français (broché)	3 50	
36 Trương-ngộ thơ	"	0 35	78 Dictionnaire (relié)	4 50	
37 Tường Sơn-hậu	"	0 50	79 Dictionnaire français-annamite broché	4 50	
38 Câu hát gôp	"	0 30	80 Dictionnaire (relié)	5 50	
39 Hát huê-tinh	"	0 25	81 Manuel de conversation franco-annamite	0 80	
40 Tường Nhứt-diện nhĩ-diện de 1 à 3	"	0 20	82 Méthode de lecture illustrée franco-an.	1 00	
41 Thơ cha mẹ dạy con de 1 à 2	"	0 25	83 Méthode de lecture illustrée en français	0 60	
42 Trần-trá-hôn	"	0 30	84 Méthode de lecture illustrée en quốc-ngữ	0 60	
43 Giải buồn	"	0 40	85 Morale de leçon de choses	0 60	
44 Chiêu-quân công-hồ	"	0 30	86 Morale pratique en français.	1 00	
45 Lang-châu thơ	"	0 30	87 Morale pratique en quốc-ngữ	1 00	
			88 Manuel de conversation Franco-annamite (Bosq)	2 00	
			89 Trats et Rapports	2 00	

THƯƠNG TRƯỞNG

Giá các thứ hàng hóa xuất cảng

TÊN CÁC THỨ CÂY	BỀ HOÀNH VÀ TRƯỞNG		GIÁ THUỐC CHUÔNG	
	CÂY CỬA CHUÔNG	GỖ SÚC	GIÁ CÂY CHUÔNG	GIÁ GỖ SÚC KHÔNG VỎ
Cây dể làm bàn, ghế, cất nhà	Sao	033 x 033	0=45	25\$00
	Câm-xe	"	0 45	32 00
	Dầm thông	"	0 45	25\$00
V. V.	Trắc	"		18 50

LOẠI CÂY TRÂM	BỀ TRƯỞNG	BỀ HOÀNH	TỪ 100	GIÁ
Cây cồng	1m50	Từ 0m10 đến 0m12	100	5\$
"	2 00	"	100	7
"	2 50	"	100	9
"	3 00	Chỗ tới bến Saigon 18\$	100	11
"	3 50	"	100	14
"	4 00	"	100	18
"	5 00	"	100	25

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RANG VÀ THAY CON MẮT

M. TRIỆU-CƯƠNG, CHỦ NHƠN Ở ĐƯỜNG MARINS, SỐ 188 CHỢ LỚN VÀ Ở ĐƯỜNG BOULEVARD GALLIENI, SỐ 3 SAIGON

Bồn Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thân hiệu đều có dùng cái nhãn « Con Bướm-Bướm » làm tin, chứ vì vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nói cho được cái nhãn « Con Bướm-Bướm » mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kéo làm thứ giả uống vào thêm hại :

Bồn Dược Phòng có gửi thuốc tại nhà M. THÁI-KY SƠN, ở đường Pellerin, số 23—Saigon, bán giảm y giá của tiệm tôi, chứ vì vị ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi xin viết thư cho hay, sẵn lòng gửi cách Contre remboursement (Nghĩa là đem tiền đến nhà thơ mà lãnh thuốc). Còn tiền gửi về thân chủ phải chịu.

DỰ CHỈ KHÁT THẦN TỐC THÌNH THỈ THỦ LÂM

(13) (Trái Cà-na chế nên thuốc ho)

Phạm bị chứng ho, ấy phần nhiễm bởi phong hàn ngoại cảm nhập vào phổi làm cho ngán hơi-thở mới sanh ra chứng ho, cho nên mới ho, thì mau trị chớ để lâu ắt tánh mạng rất hiểm nghèo. Các thầy danh y bên Đông Tây hiệp ý xét kỹ, chế ra thứ Cà-na này có tâm thuốc rất hay hơn các phương khác, đốc lòng truyền để cứu dân độ thể trong cuộc vệ-sinh hàng nhứt ; đầu đơn ông đơn bà, con nít chỉ hễ ho có đàm, ho tắc tiếng, ho cả ngày cả đêm, bởi trái thời tiết mà ho, các chứng ho, bất luận lâu mau, hệ dùng đến trái Cà-na này mà ngâm, tức thì thấy công hiệu thượng phẩm.

Người lớn mỗi lần ngâm hai trái, còn con nít từ 5 tuổi đến 10 tuổi mỗi lần ngâm một trái ; mỗi ngày ngâm ba bốn lần thì thấy thông khí tang đàm hết ho, bằng như không bệnh hằng ngày dùng đôi ba trái cũng có ít lắm, là sạch nước miếng đã khác giúp sức khỏe tinh thần, thông ti vi, tiêu, thục ; thiệt là một thứ thuốc bổ phế trị ho

rất thần hiệu vô cùng, xin chú ý dùng tới thứ thì mới rõ là một thứ thuốc ho rất hay hơn các thứ khác.

Mỗi hộp chắc giá là 0\$ 20
12 hộp chắc giá là 2 00

NGŨ LÂM BACH TRƯỚC DƯỢC HOAN (THUỐC ĐAU LẬU)

Thăm tưởng những bệnh sanh độc lấy nhau là do nơi việc phòng sự quá độ sức không đủ mà gần gyun cuộc phong tình, nhiễm thấp khí, nhiệt độc mà sanh bệnh đau lậu, đái gắt, nước đái đục hoặc đỏ, hoặc vàng, nóng nẩy, ấy là những chứng đau lậu chắc chắn. Bồn đường xét kỹ chế ra thứ thuốc này chọn ròng thuốc tốt tánh hòa bình không nhiệt, không hàn, bất luận người yếu kẻ mạnh chỉ có bệnh đau lậu, dùng đến liền thấy thần hiệu, bởi bổ nguồn khí tiêu tăng giống độc. Con trai đau bệnh này trong tổ đái nhứt. Dùng đến thuốc này hay lắm. Đưa bà có huyết bạch

cũng trị được cả, uống vào khỏi sanh ghê sanh chốc khỏi bình huê liễu, lại tuyệt ngộ độc khỏi uống thuốc trừ căng. Bệnh nhẹ dùng chừng một hai lần thấy mạnh. Còn bệnh nặng thì bốn năm lần liền dứt, không đau đi đau lại nữa. Những khách ham vui ai dám chắc khỏi đau lậu, nếu rủi ro vướng nhảm các chứng nói trên đây mau dùng thuốc này trong một ve mạnh tức thì. Thiệt là một phương thuốc sang độc bậc nhứt trên đời.

Cách dùng có chỉ trong toa.

Mỗi ve giá là 0 \$ 40. —12 ve giá là 4 00

CÁCH DÙNG :

Ngày thứ nhứt mỗi ngày 1 ve, ngày sau mỗi ngày uống nửa ve chia làm 3 lần, sớm mơi, trưa và tối khi đói bụng nên uống.

Cũ-ân : Bồ độc, rượu, tôm, cua và phải cử dùng ngũ với đơn bà.

NHÀ HANG Nam-Thuận-Phát

18-văn-lí-kê-nghiệp

Đúc đường Pellerin-Espagne số 69—SAIGON

Alab.

Mỗi viên quan quới-khách thừa nhận đến nhà hàng tôi bằng từ và dùng bữa trước là đáng vừa ý quới viên sau giúp tôi đến việc.

Từ ngày vào kế nghiệp, tôi đã sửa sang nghi tiết và sắp đặt mọi việc lại như mới. Chẳng những vật thực đủ mùi đủ vị, cách tiếp đãi quới-khách rất trọng hậu.

Tôi lại có lập riêng một phòng, để khi có quới có quới bà vào ngồi dùng bữa hoặc giải khát cho xứng đáng.

LỜI RAO

Kính lời cho Lục-châu và chư vị dùng rượu đặng rõ : kể từ ngày mồng một tháng Juillet 1919, thì những người khách-trú và An-nam đặt rượu tại Nam-kỳ sẽ thối bán rượu của công-xy Langsa nữa, chỉ lo bán rượu nẹp của mình đặt theo cách thức của An-nam thối giờ,

CIGARETTES DIVA

Thuốc điện hiệu là Cigarettes Diva là thứ thuốc tốt hơn hết, hút nó đã không khô, cổ, và khỏi mang sự bình hoan, vì thuốc này không có nhựa như các thứ thuốc khác, khói nó thơm tho và dịu lắm.

Mỗi một gói thuốc này đều có để một cái hình chụp rất khéo và rất đẹp để, mà lại trong nhiều gói có để một cái giấy Bau-Thương (Bon-Prime) lạng lạng hoặc một cái đồng-hồ, hoặc một hộp khăn mouchoirs, hoặc một sợi giây lưng hay là một cây dù vân vân. Như ai dặng những giấy ấy, thì hãy đem tới hàng A, et E. Mazet môn bài số 10 đường Paul Blanchy, Saigon mà lãnh thưởng, bằng ai ở xa xuôi đến không dặng, thì gói thơ và miếng giấy mình dặng cho ông sẽ gói món đồ của mình dặng đó lập tức.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật

XA-BONG MẮT-XAY

Tất tưng các thứ Xa-bong MắT-xay thiệt bán trong thành phố giá rẻ hơn

Hiệu con chim Ac-M

HAO-VINH Công-ty

(Hàng Annam)

140 m, Rue Lafayette, Saigon

AGENTS EXCLUSIFS

CÓ MỘT THỨ NÀY MÀ THỜI

(N'g-a-que-lai)

Có một thứ rượu thơm ngon này hay trị bệnh rất, uống-lành-hay làm cho ti vi, tiêu-tan-hay-trị-bệnh gần như có và thiên thời, Bơon này rất đại-danh-thiên-hạ-rất-chiêu-vũ-lại-tốt-hơn-các-thứ-rượu-thơm-khác.

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thứ giả và phải nói cho phải cái ve có đốm nhện trông như hình kiến định một bên đây.

Có bán tại các tiệm bán đồ tạp vật

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE

TRUNG PHÁP THIẾT-NGHIỆP NGÂN HÀNG

ĐẠI-PHÁP NẠC DANH CÔNG TY TƯ, BỒN 45 TRIỆU QUAN

Hội trưởng quản lý : ông André Berthelot —Chánh Tổng-lý : ông A. J. Pernotte

Chánh hội sở tại Paris, số 74 đường Lazare Chánh hãng ngành tại Pékín (Bắc-kinh) tại Trung-quốc.

HÀNG NGÀNH TẠI Shanghai, Tién-Tsin Hongkong và Saigon.

Có đặt Thông-quán (Correspondants) khắp toàn cầu, nơi các xứ phiên-thành.

Chủ hàng : tại Pháp-quốc. — Société Générale pour développer le Commerce et l'Industrie en France (Thương-mại-kì-nghê-ban-bổ-dại-công-ty).

Tại Luân-Đôn : ANG-LE. — Hàng London County et Westminster Bank Ltd.

Tại Nieuw-Orléans : (New York Hué-Ky). — MM Radmond et Co.

Hàng ngành Saigon

8, quai de Belgique và 2, rue d'Adran

Tính toán các thứ sổ sách nhà hân. Tính tiền (đủ thiếu) bằng phiếu cho vay bằng bạc đồng (piastres) lời hai ly 2%.

Tính tiền (đủ thiếu) bằng tiền quan (francs) có thể thối lại bằng phiếu vay, hoặc cần trả bằng các thứ tiền tại Pháp quốc, lại hai ly rưỡi (2,25%).

Tính tiền gửi vào Caisse d'Epargne (Kho Tiết-kiệm) hoặc bằng tiền quan (francs) hoặc bằng bạc đồng (piastres). Về cách thức xin đến hỏi thăm.

Gửi tiền có định lệ, hoặc tính bằng tiền quan (francs), hoặc bằng bạc đồng (piastres). Về giá bạc và cách thức, xin đến thương nghị.

Trả nợ thế có tiền đầu (Escompte) và lãnh đối nợ các giấy tờ về việc thương-mại.

Sang giấy chịu nợ (traites), phiếu nợ (chèques) hoặc sang giấy nợ tại các xứ phiên-thành.

Cho vay và tài-hành các việc cho nhà buôn-mại (Bourse) ăn chung các nơi.

Cho mượn tiền trước mà phải thế chơn bằng hóa đơn, là cần-khả.

Tổng-lý

A. BERTHELOT.

PILULES FOSTER

mode special pour les maladies des reins et de la vessie

萬應氏秘製保腎丸

府通身之血每三分鐘經過腎府

積滯司藏有虧血中毒症發於

不體病患迷出如頭暈目眩

立不安夜不寐成痼沙淋石淋

不淋症痛腰痠四肢浮腫

不淋症痛腰痠四肢浮腫

不淋症痛腰痠四肢浮腫

不淋症痛腰痠四肢浮腫

不淋症痛腰痠四肢浮腫

不淋症痛腰痠四肢浮腫

不淋症痛腰痠四肢浮腫

不淋症痛腰痠四肢浮腫

不淋症痛腰痠四肢浮腫

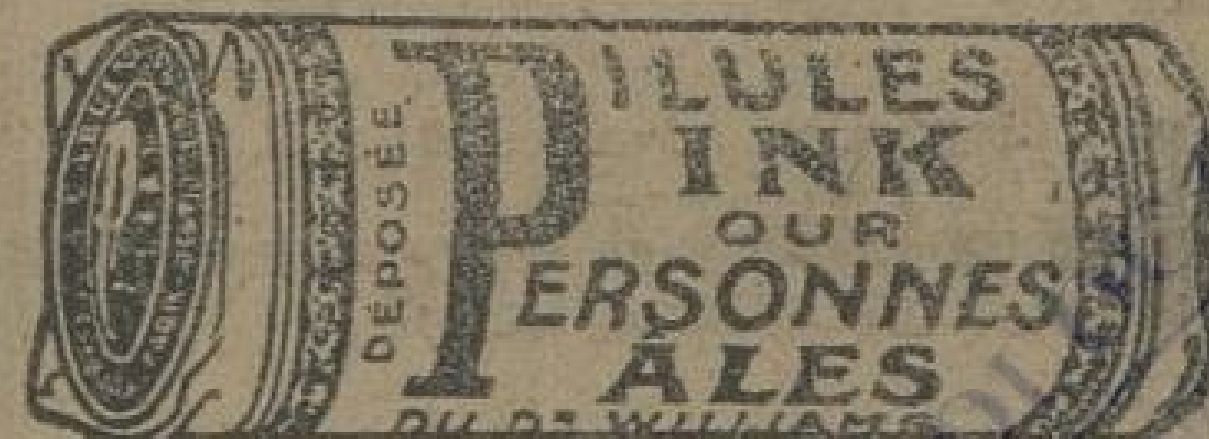
不淋症痛腰痠四肢浮腫

不淋症痛腰痠四肢浮腫

La Véritable Marque (Etiquette jaune.)

PRIX : 3 fr. 50 le flacon chez tous les pharmaciens.

MẮT TRÍ KHÔN (NÃO-BỊNH)

Sự mất trí và não-bệnh bởi nơi não-cáo có bệnh. Ai mà có bệnh ấy chẳng chầy thì cấp phải lẫn lộn. Thâm chí ngày kia đi chơi rồi về quên lờng cái tên của mình, quên đến chỗ ở chỗ ăn ; nếu bằng chứng có ghi chép mà để bỏ trong tủ, có lẽ phải xa quê lạc kiếng mà chớ ?

Muốn cho khỏi mang cái bệnh dữ toa ấy, thì phải dùng một thứ mạnh được hay bổ huyết hiệu là Pilules Pink (Bổ-hoàn-linh-đơn).

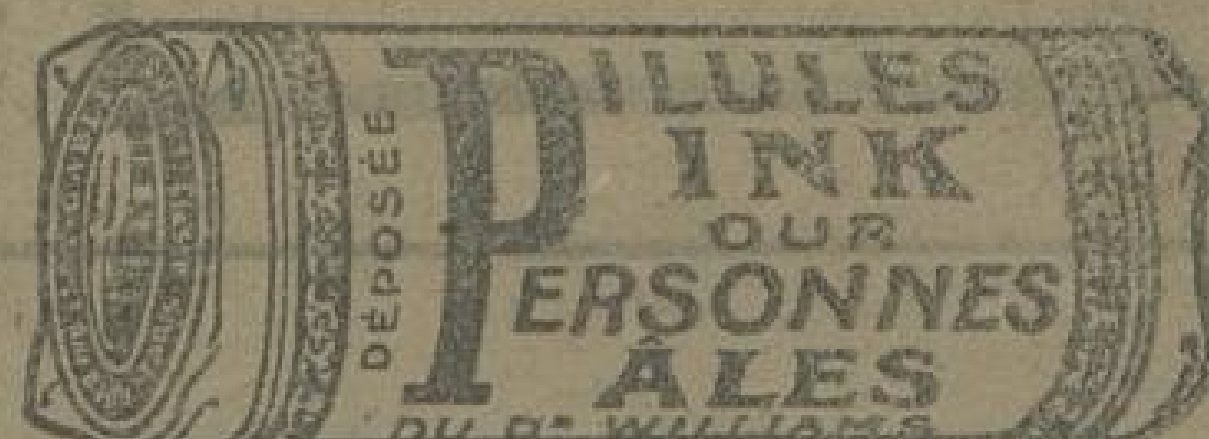
Những người đàn ông đàn bà mang bệnh thiếu huyết, muốn cho không cường tráng kiện như anh em chúng bạn vậy thì phải dùng một thứ uống như thuốc Pilules Pink này là thứ bổ huyết bổ não thượng đẳng hay lắm. Thuốc Pilules Pink có làm cho mình nhiều máu, làm cho mình huyết tinh anh, làm cho hưng vượng cơ thể. Uống nó được lâu thì mình sẽ thấy mạnh giỏi sức khỏe luôn luôn, cho nên đừng sợ lấy làm lạ sao mà mau mạnh giỏi vậy kia !

PILULES PINK

(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán có trụ tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie de Normale Saigon

Mỗi hộp giá là 3 quan 50 ; 6 hộp 17 quan 50.

KA-BONG MAT-XAY
ĐEN

Tất cả làm rõ lắm

Hiệu con Rồng

HAO-VINH Công-ty
(Hãng ANNAM)
309th, Rue Lefebvre, Saigon
AGENTS EXCLUSIFS

SOCIÉTÉ DES TABACS

DE L'INDOCHINE

(Đông-dương Yên diệp Công-ty)

Tư-bổn: 6.000.000 fr.

Chính sở Công-ty tại **PARIS**

Sở Cai-trị và công-xưởng tại **HANOI**

Đón-diễn trọng
thuộc lá tại

KIM-XUYÊN và VĂN-KHÉ

Hiện có những thứ sau này gửi bán trong các hiệu:

XI-GÀ.
NINA.

Thuộc chưa vãn:

COQ (Con gà)

Thuộc vãn:
FAVORITES.

MÉTROPOLES

vãn vãn

Và thứ thuốc lá vãn, chiếu khách, hiệu

PAGODE (Cái chùa)

KHOÁN CHẤT THỦY

(Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYÊN

VICHY CELESTINS

Có bán nguyên ve
và nửa ve.

Trị bệnh đau thần kinh, đau bàng-quang, bệnh Phong —
Thạch-lân, bệnh (cổ) — Đau mắt chỗ lắt-lẻo.

VICHY GRANDE-GRILLE

Trị bệnh đau gan
và bệnh đái.

VICHY HOPITAL

Trị bệnh thương hàn, trường nhiệt

Hãy coi chừng đồ giả mạo. Khi mua phải chỉ cho đúng
thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT BIỂU TÊ

SEL VICHY-ÉTAT

là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. —
Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT

mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3
hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT

dùng để cho mình dọn nước xit
(Môi-khi-chất).

GRAVURE

SUR MÉTAUX ET MARBRES

TIỆM KHẮC CON DẦU
CORDONNERIE. — CHAPELLERIE
Tonkinoise

TIỆM ĐÓNG GIÀY

Tôi mới lập thêm một Tiệm đóng
giày và bán nón theo kiểu Langsa tôi
có commandé đủ các mẫu da, chũn
muốn dùng xin cứ viết thư cho tôi
mà lấy mẫu da và lấy (Catalogne) mà
coi kiểu có giá cả hẳn hoi.

• Vì nào muốn mua sẽ có giá
rẻ hơn xin viết thư thương nghị.

NGUYEN-CHI-HOA,

87 Rue Catinat, Saigon.

Cách làm mau té tiền

Viết thư cho Hãng Annam, Hào-
vĩnh Côngty, 146 bis Rue Lefebvre,
biên gửi contre-remboursement (cách
tiền trao của lãnh nơi nhà dấy thép)
một hộp một trăm ve đầu Essence
de menthe, hiệu Lò-Tiên, tốt nhất
trong cõi Đông dương, giá là mười
lăm đồng (15\$ 00) mà thôi. Về bán
lại cho trong vòng quen lớn một
về hai cái (0\$ 20) — mỗi ve lớn 5su,
một trăm ve lớn 5 đồng bạc.

Bán một hộp lớn 5 đồng bạc, mười
hộp lớn năm chục, một trăm hộp lớn
năm trăm đồng bạc!

Viết thư đi, đừng bỏ qua dịp làm té
tiền, uống lắm. Bang đầu lớn 11 s
lời nhiều, bán buôn quen thói, làm
giàu chẳng bao lâu!

Cho không! Hãy coi cho kỹ — Kê
từ ngày nay một trăm người nào gửi
thư đến mà mua dầu trước, Hãng
Annam Hào-vĩnh Côngty sẽ vui lòng
gửi cho không một kilo xabông mặt
xây thiết, hiệu ngựa một sừng. (Le
Licorne), tốt nhất trong cõi Đông-
Dương hay là một ve dầu thơm
Essence pour Lotion: Eau de Colo-
gne, Quinine, foin coupé để làm đá
một lít các thứ dầu thơm ấy), tùy
thích ai muốn thứ nào cũng được!

Hãy viết thư mau đi, đừng bỏ mất
cơ hội làm té tiền uống lắm;

Hãng Annam, Hào-vĩnh & Co.,
146 bis Rue Lefebvre Saigon
Kính đón.

PHẢI DÙNG THUỐC BỎ VÀ TRỊ ĐÀM

THIỆT HIỆU LÀ

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của ông lương-y GUILLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế
đường của quan lương-y GUILLIÉ lấy làm thần hiệu
trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TÍ VỊ, đau
nội TRÁI TIM, ĐAU GÂN, ĐAU MÌNH, RẾT VỎ
DA, hoặc CHÓI NƯỚC, BỆNH KIẾT, BỆNH HO DẠI,
BỆNH CÚM, GHỀ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có
TRÙNG LẠI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỎ rẽ tiền và rất hiệu
nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những
bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống
nó hãy lắm.

Bất kì thuốc trị đàm nào mà không có dấu ký
tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XỎ

nữa cũng rút trong thứ Elixir Tonique Antiglairieux
của quan lương-y Guillié.

Chánh chỗ trữ thuốc này là nhà: PAUL GAGE FILS, nhất hạng
bảo chế y sanh, đường GRENNELLE ST GERMAIN môn bài số 9,
ở tại đô thành PARIS.

VÀ TRONG CÁC ĐƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

CÓ MỘT MINH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN

THAY MẶT CHO NHÀ ĐỨC SÙNG VÀ LÀM XE MÁY

TẠI THANH St-Étienne

Mà thôi

HÀNG F. MICHEL, CAFFORT Successeur
ở đường Catinat số 36
SAIGON

CÓ BÁN SÙNG

đủ thứ và đủ kiểu. Bì,

THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ

và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẽ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin để thư như vậy;

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON.